

**NOTITIE REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU PLAN
MER BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED
GENNEP**

GEMEENTE GENNEP

15 oktober 2009
074336769:0.2
C01024.000049.001B

Inhoud

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding planMER	3
1.2	Doel van Notitie reikwijdte en detailniveau	5
1.3	Leeswijzer	5
2	Milieueffectrapportage	6
2.1	Doel en overzicht aanpak van het planMER	6
2.2	Reikwijdte en detailniveau	6
2.3	Consultatie over reikwijdte en detailniveau	6
3	Voornemen	8
3.1	Proces tot nu toe	8
3.2	(Intensieve) veehouderij	8
3.3	Ontwikkelingsmogelijkheden agrarische bedrijven	9
4	Voorzet voor de inhoud van het planMER	11
4.1	Beleidskader	11
4.1.1	Beleid van Europese, nationale en regionale overheden	11
4.1.2	Gemeentelijk beleid	12
4.2	Wet- en regelgeving	16
4.2.1	Natuur en ammoniakdepositie	16
4.2.2	Wet geurhinder en veehouderij	17
4.2.3	IPPC-richtlijn	18
4.2.4	Wet luchtkwaliteit 2005	19
4.2.5	Wet ruimtelijke ordening	19
4.2.6	Wet geluidhinder	20
4.3	Huidige situatie	20
4.3.1	Bodem	20
4.3.2	Water	22
4.3.3	Natuur	25
4.3.4	Cultuurhistorie	26
4.3.5	Landschap	29
4.4	Huidige situatie intensieve veehouderij	30
4.5	Referentie en scenario's	31
4.6	Gevolgen voor het milieu	33
4.6.1	M.e.r.-beoordelingskader	33
4.6.2	Passende Beoordeling	36
Bijlage 1	Literatuurlijst	38
Bijlage 2	Kaart veehouderijen in de gemeente Gennep	39
Colofon		40

HOOFDSTUK 1 Inleiding

Dit hoofdstuk gaat in op de plicht voor het opstellen van een milieueffectrapport voor het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Gennepe. Dit om de reden voor deze notitie reikwijdte en detailniveau te duiden.

1.1

AANLEIDING PLANMER

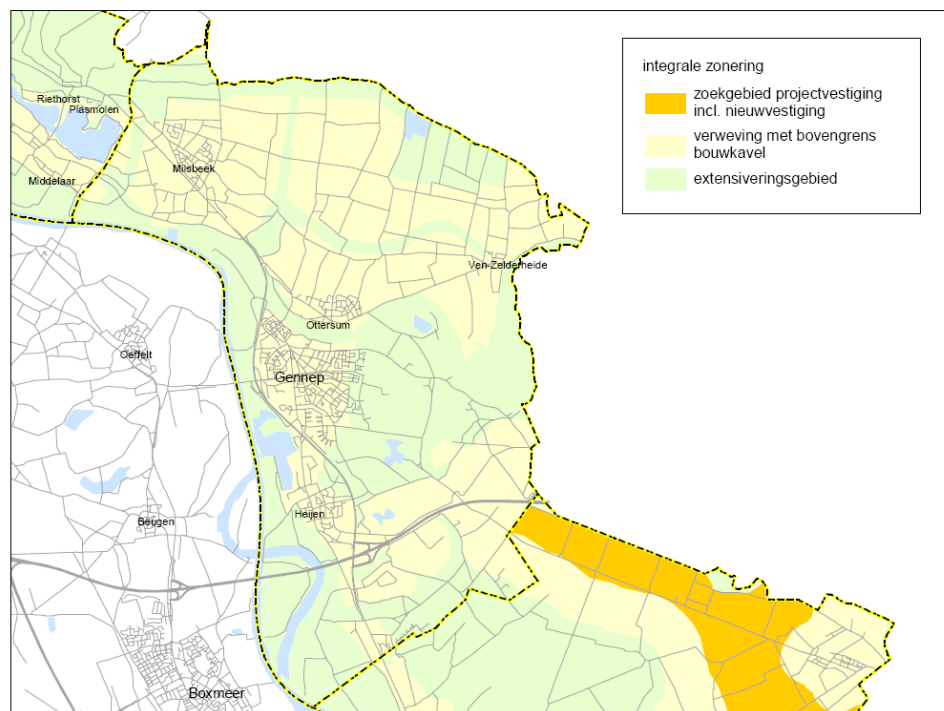
Nieuw bestemmingsplan buitengebied

In 2009 wordt het voorontwerp-bestemmingsplan buitengebied voor de gemeente Gennepe opgesteld. Eén van de ontwikkelingen die hiermee gestalte krijgt, is het vestigingsbeleid van de intensieve veehouderij in verwevingsgebieden. Intensieve veehouderij is het bedrijfsmatig houden van dieren zonder dat het bedrijf hoeft te beschikken over grond bestemd voor de voerproductie van deze dieren.

Onderstaande afbeelding geeft de integrale zonering in de gemeente weer.

Afbeelding 1.1

Integrale zonering
gemeente Gennepe

M.e.r.-plicht

Bij de voorbereidingen van dit bestemmingsplan buitengebied is sprake van de plicht voor een planMER.

Deze plicht geldt voor wettelijk of bestuursrechtelijk verplichte plannen:

- die het kader vormen voor toekomstige m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluiten (alleen varkens- en pluimveebedrijven zijn m.e.r.-beoordelingplichtig);
- en/of waarvoor een Passende Beoordeling nodig is op grond van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn.

PlanMER vloeit voort uit een Europese richtlijn uit 2001, waar het Strategische Milieubeoordeling heet (SMB). Inmiddels is deze richtlijn vastgesteld in het Besluit houdende wijziging van het Besluit milieueffectrapportage 1994 (uitvoering richtlijn nrs. 2001 142/EG). Dit Besluit is op 29 september 2006 in werking getreden.

TERMINOLOGIE

In dit rapport worden de volgende termen gebruikt:

m.e.r. = milieueffectrapportage = de procedure

MER = milieueffectrapport = het product

plan-m.e.r. = procedure voor plannen die een kader stellen voor m.e.r.-plichtige activiteiten

planMER = product van de plan-m.e.r. procedure

besluit-m.e.r. = m.e.r.-procedure voor projecten die bij wet m.e.r.-plichtig zijn

besluitMER = product van de besluit-m.e.r. procedure

Omdat het bestemmingsplan toekomstige m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten mogelijk maakt én omdat er een Passende Beoordeling inzake de Natuurbeschermingswet 1998 aan de orde is, moet voor dit bestemmingsplan een plan-m.e.r.-procedure worden doorlopen. Deze notitie reikwijdte en detailniveau is de eerste stap in de plan-m.e.r.-procedure.

Kaderstelling m.e.r.

Omdat de gemeente bij dit bestemmingsplan buitengebied keuzes maakt over de omvang van bouwvlakken van veehouderijen en over mogelijkheden voor omschakeling naar en uitbreiding van intensieve veehouderij, kan het bestemmingsplan worden aangemerkt als een kader voor latere m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluiten, te weten besluiten over milieu- en bouwvergunningen van veehouderijen met een omvang boven de m.e.r.-drempel (artikel 7.2 Wet milieubeheer: het gaat om de categorieën C14 en D14 van het Besluit m.e.r.). Om die reden dient voor het bestemmingsplan een planMER te worden opgesteld.

Passende Beoordeling

Een andere reden dat er een planMER wordt opgesteld, is dat er een Passende Beoordeling nodig is. Het bestemmingsplan heeft namelijk mogelijk significante gevolgen op Natura 2000-gebieden die vallen onder de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw). De Nbw is de Nederlandse implementatie van de Vogel- en Habitatrichtlijn. In Gennep gaat het hierbij om de gebieden Sint Jansberg, Zeldersche Driessen en Maasduinen. In de nabije omgeving (maar buiten het plangebied) liggen de gebieden Oeffelter Meenten Reichswald.

Koppeling planMER aan bestemmingsplan

De procedure voor plan-m.e.r. wordt gekoppeld aan de procedure voor het bestemmingsplan. De resultaten van het planMER vormen een belangrijke input voor het bepalen van de ontwikkelingsmogelijkheden in het bestemmingsplan. Er zijn bij het bestemmingsplan buitengebied in Gennep geen andere onderwerpen gedefinieerd die als een kader voor latere m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluiten zijn te beschouwen.

1.2**DOEL VAN NOTITIE REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU**

Er is dus een planMER nodig dat zich richt op de planologische (on)mogelijkheden voor omschakeling naar en uitbreiding van intensieve veehouderijen, zoals die kunnen worden opgenomen in het bestemmingsplan buitengebied, alsmede op de effecten van die (on)mogelijkheden op het milieu.

De eerste stap bij plan-m.e.r. is de Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Met deze notitie bakent de gemeente af welke onderdelen van het nieuwe bestemmingsplan buitengebied zij wenst te onderzoeken, welke (milieu)thema's daarbij aan de orde komen en welke procedure de gemeente wenst te volgen. In de hiernavolgende hoofdstukken wordt hier verder op ingegaan.

1.3**LEESWIJZER**

In het volgende hoofdstuk 2 wordt nader ingegaan op het waarom van een planMER en de procedure die de gemeente Gennep wenst te volgen. Het bestemmingsplan buitengebied is het voornemen waarvoor dit planMER wordt opgesteld (zie hoofdstuk 3). Hoofdstuk 4 gaat in op de inhoud van het planMER: beleidskader en wet- en regelgeving, de huidige situatie en autonome ontwikkelingen, scenario's voor de intensieve veehouderij en gevolgen voor milieuaspecten. Ook wordt in hoofdstuk 4 ingegaan op de Passende Beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998.

In bijlage 1 is een literatuurlijst opgenomen.

HOOFDSTUK

2 Milieueffectrapportage

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op hoe de milieueffectrapportage vormgegeven gaat worden. Aangegeven wordt welke activiteiten wel en niet aan de orde zullen komen. Het hoofdstuk besluit met de wijze waarop de gemeente Gennepe de m.e.r.-procedure wil doorlopen.

2.1

DOEL EN OVERZICHT AANPAK VAN HET PLANMER

Het planMER moet de gemeenteraad onderbouwing leveren voor beslissingen omtrent de toepassing van de gemeentelijke beleidsruimte in het bestemmingsplan buitengebied ten aanzien van intensieve veehouderij.

Dit is als volgt gedacht:

1. Het planMER brengt de huidige omvang van de intensieve veehouderij in beeld en gaat in op de mogelijke autonome ontwikkelscenario's voor de intensieve veehouderij en op de sturingsalternatieven vanuit de gemeente.
2. Vervolgens maakt het planMER de milieugevolgen van de diverse ontwikkelscenario's en sturingsalternatieven inzichtelijk.
3. Deze effectbeschrijving resulteert in een vergelijking tussen de sturingsalternatieven en scenario's.

De wijze waarop de gemeente planologische sturing gaat verzorgen in het bestemmingsplan zal mede afhangen van de resultaten uit het planMER.

2.2

REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU

Het plangebied waar het planMER betrekking op heeft is het gebied dat valt binnen de grenzen van het bestemmingsplan. De effecten van de m.e.r.-plichtige activiteiten kunnen verder reiken dan dit plangebied, maar dit is afhankelijk van het milieuaspect. De omvang van het onderzoeksgebied verschilt daarom per milieuaspect.

2.3

CONSULTATIE OVER REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU

Burgemeester en Wethouders zullen voor het plan de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen planMER bepalen door over deze notitie te besluiten. Hierbij dient gelet te worden op de elementen waar in een planMER aandacht aan moet worden besteed.

Bij het bepalen van de reikwijdte en detailniveau van het planMER raadpleegt het Bevoegd Gezag minstens de wettelijk voorgeschreven bestuursorganen (artikel 7.11b Wet milieubeheer).

Procedure

De gemeente Gennep zal in het stadium van reikwijdte en detailniveau de volgende bestuursorganen raadplegen:

- Gedeputeerde Limburg.
- Burgemeester en Wethouders van de omliggende gemeenten: Bergen, Boxmeer, Mook en Middelaar en Cuijk.
- Duitse gemeentelijke overheid.
- Waterschap Peel en Maasvallei.
- VROM-inspectie.
- Ministerie van LNV.
- Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.
- Commissie voor de m.e.r.

De consultatie gaat in op bijvoorbeeld de volgende onderwerpen:

- Alternatieven.
- Beoordelingscriteria.
- Suggesties voor de besluitvorming.

Er wordt een kennisgeving gepubliceerd die aangeeft welke procedure de gemeente wenst te volgen. De gemeente heeft ervoor gekozen om in het stadium van reikwijdte en detailniveau geen publieke inspraakronde te organiseren. De Notitie Reikwijdte en Detailniveau is voor belangstellenden te downloaden van de gemeentelijke website.

Het planMER zal gemotiveerd aangeven hoe de consultatie daarin verwerkt is.

HOOFDSTUK 3 Voornemen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het voornemen waarop de m.e.r. betrekking heeft: het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Gennepe. Eerst wordt ingegaan op het proces tot nu toe waarna wordt ingegaan op thema's die op voorhand relevant worden geacht in het kader van de m.e.r. Niet alle thema's die zijn opgenomen in het bestemmingsplan buitengebied komen aan de orde, ondanks dat deze deel uit maken van 'het voornemen'.

3.1

PROCES TOT NU TOE

Het voornemen waarvoor een planMER wordt opgesteld betreft het herzien van het gehele bestemmingsplan buitengebied. Voorafgaand aan de totstandkoming van het bestemmingsplan buitengebied is door de gemeente een Strategische Visie Bestemmingsplan Buitengebied Gennepe (ARCADIS, kenmerk 110502/ZC8/070/700152) opgesteld. Hierin is een overzicht opgenomen met de gemeentelijke beleidskeuzes ten aanzien van diverse thema's. De Strategische visie is vastgesteld door Burgemeester en Wethouders op 25 maart 2008 en door de gemeenteraad op 28 april 2008. Vervolgens is de Strategische Visie Buitengebied uitgangspunt voor het opstellen van het voorontwerp-bestemmingsplan buitengebied.

Het voorontwerp-bestemmingsplan Buitengebied ligt naar verwachting eind 2009 voor een periode van 6 weken ter inzage. Aan de hand van de inspraakreacties die worden ingediend, wordt het voorontwerp-bestemmingsplan aangepast tot een ontwerp-bestemmingsplan buitengebied Gennepe. Dit ontwerp-bestemmingsplan zal samen met het planMER ter visie worden gelegd. Eenieder is dan in gelegenheid zienswijzen in te dienen.

3.2

(INTENSIEVE) VEEHOUDERIJ

In het bestemmingsplan buitengebied Gennepe wordt voor de definitie van intensieve veehouderij aangesloten bij de definities zoals deze zijn opgenomen in het 'Reconstructieplan Noord- en Midden Limburg'.

INTENSIEVE VEEHOUDERIJ IN RECONSTRUCTIEPLAN

Het bedrijfsmatig houden van dieren, een bedrijfsmatige tak van varkens, kippen, vleeskuikens, vleeskalveren, stieren voor de roodvleesproductie, eenden, pelsdieren, konijnen, kalkoenen of parelhoenders (waarvoor een milieuvergunning uiterlijk op het tijdstip van de bekendmaking van het Reconstructieplan is verleend), zonder dat het bedrijf hoeft te beschikken over grond bestemd voor de voerproductie van deze dieren. De dieren worden in stallen of hokken gehouden. De melkveehouderij wordt niet als intensieve veehouderij beschouwd.

De agrarische bedrijven, die niet onder de definitie van intensieve veehouderij vallen, worden aangemerkt als grondgebonden bedrijven, glastuinbouwbedrijven of kwekerijen.

De ontwikkelingsmogelijkheden voor de intensieve bedrijven zijn gekoppeld aan de hoofdzonering van het Reconstructieplan Noord- en Midden-Limburg (verwevings-/extensiveringsgebied). In het bestemmingsplan buitengebied wordt daarom, in aansluiting op het Reconstructieplan, voor intensieve veehouderijbedrijven de volgende regeling opgenomen.

Extensiveringsgebied

Het extensiveringsgebied is ruimtelijk begrensd en heeft het primaat wonen of natuur. Voor ieder bedrijf met intensieve veehouderij dat in extensiveringsgebied ligt, wordt bepaald dat maximaal de huidige vergunde oppervlakte stalruimte voor intensieve veehouderij wordt toegestaan. Uitbreiding, hervestiging of nieuwvestiging van intensieve veehouderij is niet toegestaan in het extensiveringsgebied.

Verwevingsgebied

Het verwevingsgebied is een ruimtelijk begrensd gedeelte van een reconstructiegebied gericht op verweving van landbouw, wonen en natuur. Hervestiging of uitbreiding van de intensieve veehouderij is mogelijk mits de ruimtelijke kwaliteit of functies van het gebied zich daar niet tegen verzetten. In onderstaande tabel is een overzicht weergegeven met de ontwikkelingsmogelijkheden voor intensieve veehouderij (iv).

Mogelijkheden intensieve veehouderij (iv-bedrijven)	Verwevingsgebied	Extensiveringsgebied
Nieuwvestiging iv-bedrijven (nieuwe bouwlocatie)	Nee	Nee
(Her)vestiging iv-bedrijf op bestaand bouwvlak zonder aanduiding iv (omschakeling)	Ja, BOM+	Nee
(Her)vestiging iv-bedrijf op bestaand bouwvlak met aanduiding iv	Ja	Ja
Uitbreiding iv-bedrijf binnen iv-bouwvlak	Ja	Ja
Wijziging omvang iv-bouwvlak	Ja, BOM+	Nee

Omschakeling van een grondgebonden naar een niet-grondgebonden bedrijfstak wordt gelijkgesteld met nieuwvestiging van een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf en is niet toegestaan buiten de landbouwontwikkelingsgebieden.

Voor gemengde agrarische bedrijven met kleine intensieve neventak (> 5 nge of 250 m²) is mogelijk om in extensiveringsgebied te kunnen blijven zitten en de grondgebonden tak verder te laten ontwikkelen.

3.3

ONTWIKKELINGSMOGELIJKHEDEN AGRARISCHE BEDRIJVEN

Grondgebonden bedrijven

De gemeente wil onnodige verstening in het buitengebied voorkomen. Voor de ontwikkelingsmogelijkheden van grondgebonden bedrijven geldt als uitgangspunt dat de bestaande agrarische bedrijven op verantwoorde wijze hun bedrijfsvoering moeten kunnen doorzetten. De positie van deze bedrijven kan worden versterkt door het creëren van voldoende ontwikkelingsmogelijkheden, zowel voor verbreding, verdieping als voor plattelandsvernieuwendende activiteiten.

Nieuwvestigingsmogelijkheden in het bestemmingsplan zijn afhankelijk van het gebied. Zuivere nieuwvestiging zonder tegenprestatie is voor de gemeente niet gewenst. In Agrarisch gebied en Agrarisch gebied met waarden zijn mogelijkheden voor nieuwvestiging van agrarische bedrijven, niet zijnde intensieve veehouderij en glastuinbouw bedrijven, mits voldoende rekening is gehouden met de aanwezige waarden. Nieuwvestiging van glastuinbouw is niet mogelijk. Kassen kunnen wel een teeltondersteunende functie bij een agrarisch bedrijf hebben. Binnen natuur is nieuwvestiging uitgesloten. De beste plek om ontwikkelingen van grondgebonden bedrijven toe te staan is in het jonge cultuurlandschap in het noorden van de gemeente.

BOM+

De POL-uitwerking BOM+ (bouwkavel op maat plus) is op 11 september 2003 in werking getreden. BOM+ maakt agrarische bedrijfsontwikkelingen mogelijk en zorgt er tegelijkertijd voor dat winst in de omgevingskwaliteit wordt behaald. Een maatregelenpakket met landschappelijke inpassingsmaatregelen (BOM+ genaamd) is aan de orde:

- Indien de beoogde bedrijfsontwikkelingen passen binnen de huidige bouwkavel en de in het bestemmingsplan toegelaten mogelijkheden, dan geldt een minimale toepassing van de BOM+-regeling (verplicht basispakket).
- Bij uitbreiding van een bouwvlak is altijd het basispakket-plus van toepassing.
- Bij uitbreiding van een bouwvlak boven 1,5 ha in een gebied met 1,5 ha als bovenmaat, het zogenaamde 'verwevingsgebied plafond', is BOM+ -extra van toepassing.
- In een beperkt gedeelte van het verwevingsgebied geldt geen bovenmaat. Dit noemen we 'verwevingsgebied plus'.

Het Bedrijfsontwikkelingsplan (BOP) speelt een centrale rol. Voor ontwikkelingen buiten het bouwblok is een BOP vereist. Vergroting van een bouwvlak dient gekoppeld te zijn aan een tegenprestatie.

In agrarisch gebied met meerwaarde wordt hierbij een advies verwacht van de provinciale adviescommissie. Een tegenprestatie en een advies van de adviescommissie is ook nodig bij omschakeling en nieuwvestiging van een agrarisch bedrijf.

Tabel 3.1 geeft aan of nieuwvestiging en uitbreiding van diverse typen agrarische bedrijvigheid is toegestaan in de verschillende provinciale perspectieven.

Tabel 3.1

BOM+

Bouw­kavel \ Perspectief	Grondgebonden landbouw		Niet-grondgebonden landbouw ²					
	In Noord-, Midden- en Zuid-Limburg		Glastuinbouw in Noord- en Midden-Limburg ⁵		Intensieve veehouderij in Zuid-Limburg ³		Overige niet-grondgebonden landbouw	
	Uitbreiden	Nieuw	Uitbreiden	Nieuw	Uitbreiden	Nieuw	Uitbreiden	Nieuw
P1 ¹ : Ecologische Hoofdstructuur	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
P2: Provinciale ontwikkelingszone groen	BOM+: 1,5 ha	BOM+: 1,5 ha	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
P3: Veerkrachtige watersystemen	BOM+: 1,5 ha	BOM+: 1,5 ha	BOM+: 3 ha	Nee	BOM+: 1,5 ha	Nee	BOM+: 1,5 ha	Nee
P4: Vitaal landelijk gebied	BOM+: 1,5 ha	BOM+: 1,5 ha	BOM+: 3 ha	Nee	BOM+: 1,5 ha	Nee	BOM+: 1,5 ha	BOM+: 1,5 ha
P5a: Ontwikkelingsruimte landbouw en toerisme	BOM+: 1,5 ha	BOM+: 1,5 ha	BOM+: 3 ha	Nee	Nvt	Nvt	BOM+: 1,5 ha	BOM+: 1,5 ha
P5b: Dynamisch landbouwgebied, projectvestiging glastuinbouw	BOM+: 1,5 ha	Nee	Ja, geen referentiemaat	Ja, geen referentiemaat	Nvt	Nvt	BOM+: 1,5 ha	Nee
P5b: Dynamisch landbouwgebied, concentratiegebied glastuinbouw	BOM+: 1,5 ha	BOM+: 1,5 ha	BOM+: geen referentiemaat ⁴	BOM+: geen referentiemaat ⁴	Nvt	Nvt	BOM+: 1,5 ha	BOM+: 1,5 ha
P5b: Dynamisch landbouwgebied, Landbouwontwikkelingsgebied	BOM+: 1,5 ha	BOM+: 1,5 ha	BOM+: 3 ha	Nee	Nvt	Nvt	BOM+: 1,5 ha	BOM+: 1,5 ha
P6: Plattelandskern	BOM+: 1,5 ha	Nee	BOM+: 3 ha	Nee	BOM+: 1,5 ha	Nee	BOM+: 1,5 ha	Nee
P8: Stedelijke ontwikkelingszone	BOM+: 1,5 ha	BOM+: 1,5 ha	BOM+: 3 ha	Nee	BOM+: 1,5 ha	Nee	BOM+: 1,5 ha	BOM+: 1,5 ha
P9: Stedelijke bebouwing	BOM+: 1,5 ha	BOM+: 1,5 ha	BOM+: 3 ha	Nee	BOM+: 1,5 ha	Nee	BOM+: 1,5 ha	BOM+: 1,5 ha

HOOFDSTUK

4 Voorzet voor de inhoud van het planMER

In dit hoofdstuk worden enkele onderwerpen in aanzet behandeld, die in het planMER nader aan de orde zullen komen. Het beleids- en wettelijke kader dat geldt voor de activiteiten binnen het bestemmingsplan wordt behandeld. Het hoofdstuk gaat vervolgens in op de referentie, zijnde de huidige situatie in het buitengebied en de verwachte autonome ontwikkelingen. Daarna volgt een voorstel voor de scenario's, dat in het planMER zal worden uitgewerkt voor de veehouderij. Het hoofdstuk besluit met de uitwerking van het effectenkader, oftewel de aanpak van (milieu)thema's die in het planMER aan de orde zullen komen.

4.1

BELEIDSKADER

In de keuze van het te voeren ruimtelijk beleid houdt de gemeente rekening met het beleid dat door verschillende overheden is vastgesteld. Het gaat hier onder andere om onderwerpen waar bovengemeentelijke belangen aan de orde zijn, zoals bijzondere natuur- en landschappelijke waarden. In dit hoofdstuk worden daarom de ruimtelijk relevante Europese, nationale, provinciale en regionale beleidskaders genoemd.

Daarnaast wordt ingegaan op het beleid voor het buitengebied zoals door de gemeente is vastgelegd. In een aantal beleidskaders is immers de basis gelegd voor de regels zoals worden opgenomen in het bestemmingsplan.

4.1.1

BELEID VAN EUROPESE, NATIONALE EN REGIONALE OVERHEDEN

Op Europees, nationaal en regionaal niveau zijn diverse beleidslijnen uitgezet die de kaders vormen voor het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Gennep.

Deze beleidskaders hebben tot doel om de bovengemeentelijke belangen voldoende te waarborgen. De gemeente heeft binnen de Europese, nationale en regionale beleidskaders de ruimte om haar eigen beleid te bepalen.

De volgende beleidskaders zijn relevant voor het planMER.

Europees beleid

- Kaderrichtlijn water.
- Natura 2000.
- Verdrag van Malta.

Rijksbeleid

- Nota Ruimte.
- Reconstructiewet.
- Agenda Vitaal Platteland.
- Ecologische hoofdstructuur.
- Natuurbeschermingswet.
- Flora- en faunawet.
- Belvedere.
- Waterbeleid voor de 21e eeuw (WB21).
- Implementatiewet EG-Kaderrichtlijn water;
- Vierde Nota Waterhuishouding.
- Beleidslijn Grote Rivieren.
- Wet geurhinder veehouderij.
- Wet ammoniak en veehouderij (Wav).
- Wet op de archeologische monumentenzorg.
- Vierde Nationaal Milieubeleidsplan.

Provinciaal en regionaal beleid

- Provinciaal Omgevingsplan 2006/actualisatie 2008.
- Reconstructieplan Noord- en Midden-Limburg (2004).
- Landschapskader Noord- en Midden-Limburg (2007).
- Provinciaal waterhuishoudingsplan Limburg.
- VORM-regeling.
- Contourenbeleid.
- Ruimte-voor-ruimte regeling.
- BOM+ regeling.
- Beleidsregel teeltondersteunende voorzieningen TOV.
- Beleidsregel hagelnetten.
- Stimuleringsplannen natuur, bos en landschap.
- Reconstructieplan Noord- en Midden-Limburg.
- Richtlijnen kampeerbeleid, provincie Limburg, 2008.
- Huisvesting buitenlandse medewerkers, 2006.
- Integraal Waterbeheersplan.
- Stroomgebiedsvisie.
- Keur van de Waterschappen.
- Maasheggen convenant (ruimte voor herinnering in de noordelijke Maasvallei)

4.1.2**GEMEENTELIJK BELEID**

Naast bovengemeentelijke beleidskaders heeft de gemeente zelf ook beleid vastgesteld dat betrekking heeft op onderwerpen die in het bestemmingsplan buitengebied aan de orde zijn.

Vooruitlopend op het bestemmingsplan buitengebied heeft de gemeente in een aantal documenten vastgelegd op welke manier zij haar ruimtelijk beleid voor het buitengebied vorm wil geven. Deze documenten zijn hieronder nader toegelicht. Voorliggend bestemmingsplan borduurt op deze uitwerkingen voort.

Strategische visie bestemmingsplan buitengebied

Opgesteld ter voorbereiding bestemmingsplan buitengebied Gennep. In deze strategische visie staat vermeld wat gemeente en inwoners belangrijke thema's vinden die in het nieuwe bestemmingsplan aandacht moeten krijgen. Van hieruit is een onderverdeling gemaakt in vier hoofdthema's: werken, wonen, recreatie en versterking gebiedskwaliteiten.

Projectnota Lob van Gennep (2007)

Het gebied Lob van Gennep betreft globaal het gebied tussen Gennep en Milsbeek. In het noorden vormt de stuwwal de projectgrens, in het oosten en het zuiden de rivier de Niers en in het westen de Maas.

Een aantal relevante zaken die spelen in het gebied:

- Het is een zeer belangrijk landbouwgebied, dat moet zo blijven en voor de toekomst worden veilig gesteld. De landbouwstructuur kan verbeterd worden door vrijwillige ruilverkaveling.
- De politiek ziet graag dat het gebied wordt benut als inplaatsingsgebied voor grondgebonden veehouderijbedrijven.
- Men wil in het retentiegebied van de Maas de beperkingen voor de landbouw opheffen door het ontwikkelen van een gezamenlijk actieplan.
- In het gebied dient een groot oppervlak nieuwe natuur gerealiseerd te worden. Tussen de 285 en 421 hectare.
 - Deels nieuwe natuur in het kader van de EHS.
 - Deels in het kader van de REVZ (robuuste verbindingzone) Schinveld-Mook.
 - Daarnaast nog de natuurlijke oevers langs de Maas en de grondaankopen ten behoeve van de SEF-beken (beken met een specifieke ecologische functie). De Kroonbeek en de Tielenbeek.

In het kader van het Belvedereproject Gennepershuis wordt er gestreefd naar de ontwikkeling van een samenhangend natuur- en recreatiegebied op het terrein van de voormalige vesting Gennepershuis inclusief de aangrenzende Maaskemp en de ontwikkeling van de Niers en de Niers-monding.

Beleidsplan ruimere planologische maatregelen in het buitengebied (2007)

Vanaf december 2007 geldt in de gemeente nieuw beleid voor ruimere planologische mogelijkheden in het buitengebied. De gemeente Gennep heeft dit samen met de gemeenten Mook en Middelaar en Bergen opgesteld. Het beleid geldt voor het gehele buitengebied met uitzondering van aangewezen natuurgebieden.

In het nieuwe beleid staan richtlijnen voor bouwen, wonen, werken en recreëren in het buitengebied. Zo wordt de maximale maat voor woningen en bijgebouwen in het buitengebied verruimd. Ook komen er meer mogelijkheden voor kleinschalige bedrijvigheid in bestaande bebouwing. En is er een sloopstimuleringsmaatregel opgenomen bijvoorbeeld voor de sloop van voormalige agrarische bebouwing.

De gemeente wil met dit beleid de mogelijkheden voor burgers verruimen en de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied verbeteren. Door bijvoorbeeld oude gebouwen te slopen of meer groen aan te leggen. Bij ieder concreet verzoek gaat de gemeente beoordelen of het bijdraagt aan de kwaliteit van het gebied.

Het nieuwe beleid vormt een van de bouwstenen voor het bestemmingsplan Buitengebied.

Landschapsontwikkelingsplan (in samenwerking met gemeente Mook en Middelaar (2009))

Het Landschapsontwikkelingsplan geeft de visie van de gemeente Mook en Middelaar en de gemeente Gennepe op het landschap, de bestaande kwaliteiten en de gewenste ontwikkelingen.

Het Landschapsontwikkelingsplan kan een rol spelen als een aspect structuurvisie, gericht op de het landschap. In die hoedanigheid geldt het Landschapsontwikkelingsplan als input voor het bestemmingsplan buitengebied van beide gemeentes.

Integraal verkeers- en vervoersplan

In september 2005 heeft de gemeenteraad van Gennepe het Integraal verkeers- en vervoersplan (IVVP) vastgesteld.

Dit IVVP bestaat uit drie notities:

- 'De aftrap voor verkeer en vervoer'. Hierin zijn de uitgangspunten en kaders voor het gemeentelijk verkeers- en vervoersbeleid beschreven.
- 'Scoren in het Genneps verkeer en vervoer' bevat de uitgangspunten en kaders voor het gemeentelijk verkeers- en vervoersbeleid.
- Uitvoeringsprogramma verkeer en vervoer is een nadere uitwerking van de taken en doelstellingen in een maatregelenpakket voor de periode 2005 t/m 2010.

Het verkeer- en vervoersbeleid van de gemeente Gennepe richt zich in het algemeen op de vervordering van de verkeerveiligheid, bereikbaarheid en (verkeers)leefbaarheid in de gemeente.

Voor het buitengebied gelden de volgende vastgestelde taken in het uitvoeringsprogramma Verkeer en vervoer:

- De vormgeving van de gemeentelijke gebiedsontsluitingswegen (Brabantweg, Randweg, Stiemensweg, Heijensweg, Hoofdstraat, Siebengewaldseweg en Brugfortstraat) voor 2015 in overeenstemming brengen met de operationele eisen en essentiële kenmerken van Duurzaam Veilig Verkeer.
- Duurzaam veilig inrichten van verblijfsgebieden.
- Bij de inrichting van verblijfsgebieden tot 30 km/uur zones of 60 km/uur zones wordt getracht om door middel van circulatiemaatregelen de snelheden van het verkeer te verlagen.
- Halteplaatsen van het openbaar vervoer uitrusten metabri en stallingvoorzieningen voor de fiets.
- Het stimuleren van het fietsgebruik op een verplaatsingsafstand tot 7,5 km, waardoor het gebruik van de auto beperkt wordt, alsmede het stimuleren van recreatief fietsgebruik, door het aanbieden van een evenwichtig pakket van maatregelen en acties.

Waterplan (2007)

Het Waterplan Gennepe (vastgesteld door de gemeenteraad in 2007) heeft als doelstelling om het omgaan met water in en om het stedelijke gebied op een meer duurzame wijze en in goede harmonie met de gebruikersfunctie in het landelijke gebied in te vullen. Bij (vervangende) nieuwbouw wordt het hemelwater afgekoppeld, waarbij het regenwater niet op de riolering wordt aangesloten, maar in de bodem wordt geïnfiltrerd.

Nota verblijfsrecreatie (2009)

Door de intrekking van de WOR is het kampeerbeleid sinds 1 januari 2008 komen te vervallen. In overeenstemming met het streven van het kabinet om verantwoordelijkheden decentraal te leggen wordt daarmee veel verantwoordelijkheid voor het kampeerbeleid overgeheveld naar de lagere overheden. Door de intrekking van de WOR moeten gemeenten hun regelgeving op het gebied van kamperen aanpassen. Het bestemmingsplan en de APV zijn hiervoor de meest geschikte instrumenten. De nota verblijfsrecreatie zal dan ook verder worden uitgewerkt in het bestemmingsplan.

Het beleidskader verblijfsrecreatie heeft meerdere functies:

1. Het moet de gemeente Gennep in staat stellen om aanvragen voor initiatieven op het gebied van verblijfsrecreatie te kunnen toetsen.
2. Het moet dienen als beleidsuitgangspunt bij de herziening van het bestemmingsplan Buitengebied voor wat betreft de verblijfsrecreatie, de APV en de brandveiligheidsverordening.
3. Het moet onderdeel uitgaan maken van het toeristisch beleid waarin de gemeente de ambitie heeft neergelegd om méér dag- en verblijfstoeristen een bezoek aan de gemeente te laten brengen.

De Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz) geïmplementeerd voor de gemeente Gennep

Op 1 september 2007 is de Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz) in werking getreden. De gemeente heeft een archeologische waarden- en verwachtingenkaart laten opstellen (RAAP BV; 2006) alsmede een beslispuntennotitie (Past2Present; 2008).

De nota 'Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz) geïmplementeerd voor de gemeente Gennep' (beslispuntennotitie) zorgt voor de implementatie van de archeologische beleidskaart, de ondergrenzen en de bestemmingsplanregels in het r.o.-beleid en in het r.o.-werkproces. Daarmee voldoen de toekomstige relevante r.o. instrumenten aan de wettelijke vereisten voortvloeiend uit de Wet op de archeologische monumentenzorg.

Nota grondbeleid 'Op goede grond'

De gemeente Gennep heeft in 2006 haar grondbeleid vastgesteld. In deze nota grondbeleid "Op goede grond" wordt niet op voorhand een algemene keuze gemaakt voor hetzij actief hetzij passief grondbeleid, omdat een dergelijke keuze niet verstandig wordt geacht. Het nieuwe beleid van 2006 betekent dan ook een bestending van een al langer bestaand beleid, althans voor zover het de keuze tussen actief en passief betreft: opnieuw wordt gekozen voor een gemengd actief en passief beleid¹. Daar waar mogelijk en aanvaardbaar wordt gekozen voor een actief grondbeleid. Gerealiseerd dient te worden dat het voeren van actief grondbeleid betekent dat - over een langere termijn - bewust financiële risico's worden aangegaan. Vanzelfsprekend dient hiertoe de (bestuurlijke) bereidheid te bestaan. Grondbeleid is echter altijd gericht op de realisatie van (en daarmee facilitair aan) 'andere' publieke doelstellingen (en op die doelstellingen dient ook de inzet van de grondbeleidsinstrumenten te zijn afgestemd).

¹ Ook bij het voeren van passief grondbeleid kan in voorkomende gevallen een zeer strategisch gelegen object worden verworven, waardoor invloed van de gemeente op de uitvoering van het plan gewaarborgd is.

4.2

WET- EN REGELGEVING

Europese en landelijke wetten en regels stellen randvoorwaarden aan de ontwikkeling van intensieve veehouderijen en de procedures die moeten worden doorlopen bij besluitvormingstrajecten.

De relevante wettelijk kaders behelzen vooral:

1. Wet milieubeheer (met name hoofdstuk 7 aangaande milieueffectrapportage);
2. ammoniakwetgeving, zoals de Wet ammoniak en veehouderij en de AMvB-Huisvesting;
3. natuurbeschermingswetgeving, met name de Natuurbeschermingswet 1998 en (in mindere mate) de Flora- en faunawet;
4. Wet geurhinder en veehouderij;
5. IPPC-richtlijn;
6. Wet luchtkwaliteit 2005;
7. Wet ruimtelijke ordening (Wro);
8. Wet geluidhinder.

Ook voor de gemeenten zijn dit randvoorwaarden bij de besluitvorming, zoals het opstellen van ruimtelijke plannen en het verlenen van vergunningen. De eigen beleidsvrijheid daarin is in de regel beperkt. Uitzonderingen zijn de Wet geluidhinder en de Wet geurhinder en veehouderij. Deze wetten bieden de gemeenten de mogelijkheid om, binnen een bepaalde bandbreedte, eigen normen te stellen. De normstelling in het kader van de Wet geurhinder en veehouderij is van direct belang voor de ontwikkelingsmogelijkheden van de veehouderij.

4.2.1

NATUUR EN AMMONIAKDEPOSITIE

Het ammoniakbeleid kent een emissiegerichte benadering voor heel Nederland met daarnaast aanvullend beleid ter bescherming van kwetsbare gebieden. De emissiegerichte benadering heeft gestalte gekregen in het Besluit huisvesting ammoniakemissie veehouderij (AMvB Huisvesting). Hierin zijn eisen opgenomen ten aanzien van de (maximaal) toegestane ammoniakemissie per diercategorie. Grotere bedrijven moeten eerder aan die eisen voldoen en hebben een extra taakstelling met betrekking tot de inzet van emissiearme systemen (stalsystemen en/of luchtwassers).

Op nationaal niveau is de bescherming van de voor ammoniakdepositie gevoelige bos- en natuurgebieden geregeld in de Wet ammoniak en veehouderij (Wav). Deze wet is recent gewijzigd en geeft de Provincie de bevoegdheid om bepaalde afwegingen te maken ten aanzien van de te beschermen gebieden.

Daarnaast zijn er nog gebieden die op basis van de Natuurbeschermingswet of de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn beschermd worden. Deze worden ook als Natura 2000-gebieden aangeduid. Indien ammoniakbelasting de instandhoudingdoelstellingen van de natuurwaarden van die gebieden bedreigt, kan dat leiden tot vergaande beperkingen ten aanzien van de uitbreiding van ammoniakdepositie op die gebieden en daarmee op de uitbreidingsmogelijkheden van veehouderijen nabij die gebieden.

De overheid heeft een landelijk toetsingskader opgesteld met betrekking tot de maximale ammoniakdepositie op Natura 2000-gebieden. Het uitgangspunt was dat een bedrijf maximaal 5% van de kritische depositie mocht veroorzaken. Dit toetsingskader bleek juridisch gezien niet houdbaar en is door een uitspraak van de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State buiten werking gesteld.

Bij elke toename van depositie van ammoniak op de Natura 2000-gebieden zal de vraag aan de orde zijn of er voldoende zekerheid is dat er per saldo sprake is van een afname van de totale ammoniakdepositie op die gebieden.

Ervan uitgaande dat die zekerheid (vaak) niet op het niveau van een individueel initiatief (zoals een nieuwvestiging of een uitbreiding van emissie van een bestaand bedrijf) is te geven, zal dat verkregen moeten worden door maatregelen die opgenomen zijn in de beheerplannen van die gebieden, dan wel door een soort regionale ‘saldierungsregeling’, aangevuld met een monitoringsysteem.

Op provinciaal en nationaal niveau wordt er gewerkt aan een nieuw “toetsingskader” of “handreiking voor een bestuurlijke afweging”.

Verwacht wordt dat er pas na het vaststellen van de beheerplannen van de Natura 2000-gebieden of na de totstandkoming van een nieuwe landelijke regeling of handreiking (en de juridische toetsing daarvan), uitsluitel is over de milieuruimte in relatie tot de Natura 2000-gebieden.

Het planMER zal rekening houden met deze nieuwe normen/beleid, indien deze tijdig beschikbaar zijn. Wanneer deze niet tijdig beschikbaar zijn, wordt uitgegaan van de geldende normen/beleid.

4.2.2

WET GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ

De Wet geurhinder en veehouderij stelt eisen aan de maximale geurbelasting die de veehouderij mag veroorzaken op een gevoelig object zoals een woning. Deze is in de plaats gekomen van de Stankwet voor reconstructiegebieden en enkele stankrichtlijnen.

Odour units

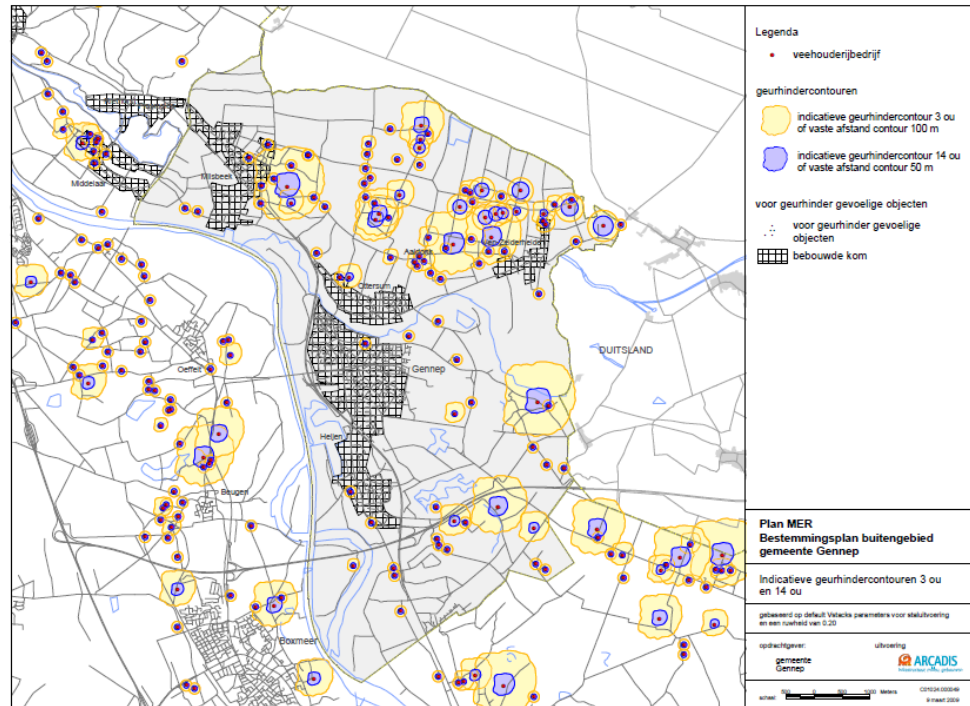
In de Wet geurhinder en veehouderij wordt de geurbelasting berekend in OU (Odour Units). De geuremissie wordt uitgedrukt in OU/s. Normen (geuremissie) die gehanteerd dienen te worden in de reconstructiegebieden zijn 14 OU/m³ voor geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom en 3 OU/m³ voor geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom (dit bij 98% percentiel).

Gemeentelijk geurbeleid

Gemeenten kunnen, binnen de wettelijk vastgestelde bandbreedte, eigen normen vaststellen die afwijken van de vaste waarden uit de wet. Bij een versoepeling van de normen (hogere waarden) is er meer ruimte voor de ontwikkeling van veehouderij, maar kan ook de kans op geurhinder toenemen. Bij strengere normen worden de ontwikkelingsmogelijkheden van bestaande en nieuwe intensieve veehouderijen kleiner, maar is er ook minder kans op geuroverlast. Met andere woorden: de gemeenten kunnen mede op basis van een eigen normstelling de gewenste ontwikkeling van veehouderij en andere functies ondersteunen of ongewenste ontwikkelingen beperken. In reconstructiegebieden kan voor geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom worden afgeweken tot 14 OU/m³ en voor geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom kan worden afgeweken tot 35 OU/m³.

Afbeelding 4.2

Indicatieve contourenkaart
geurhinder

Geurgevoelige objecten

Geurgevoelige objecten zijn gebouwen, bestemd voor en blijkens aard, indeling en inrichting geschikt om te worden gebruikt voor menselijk wonen of menselijk verblijf en die daarvoor permanent of een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik, worden gebruikt. Hierbij dient te worden vermeld dat voormalige agrarische bedrijfsgebouwen waarin nu wordt gewoond in de volgende gevallen geen geurgevoelig object zijn:

- als de milieuvergunning niet is ingetrokken;
- als de milieuvergunning van een voormalig agrarisch bedrijf pas op of na 19 maart 2000 is ingetrokken;
- als het een woning betreft die gebouwd is conform de Rood voor Rood-regeling (eerste versie van VORM) op een voormalig agrarisch bouwblok met een milieuvergunning.

4.2.3**IPPC-RICHTLIJN**

De IPPC richtlijn (Integrated Pollution Prevention Control) is een Europese richtlijn inzake de geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging. De IPPC richtlijn verplicht de lidstaten van de EU om grote milieuvervuilende bedrijven te reguleren door middel van een integrale vergunning gebaseerd op de best beschikbare technieken (BBT). Een gedeelte van de intensieve veehouderijbedrijven valt onder de werkingssfeer van de richtlijn.

Het betreft bedrijven met dieraantallen hoger dan:

- 40.000 plaatsen voor pluimvee;
- 2.000 plaatsen voor mestvarkens;
- 750 plaatsen voor zeugen.

IPPC omgevingstoets ammoniak en veehouderij

Door het ministerie van VROM is de Beleidslijn IPPC-omgevingstoets ammoniak en veehouderij ontwikkeld. Deze beleidslijn is bedoeld als handreiking voor het uitvoeren van de omgevingstoetsing die op grond van de IPPC richtlijn voor ammoniakemissie dient te worden uitgevoerd.

De beleidslijn geeft het volgende aan:

- Bij uitbreiding kan worden volstaan met toepassing van BBT zolang de emissie niet méér bedraagt dan 5.000 kg ammoniak per jaar.
- Bedraagt de ammoniakemissie meer dan 5.000 kg ammoniak per jaar na uitbreiding, dan dient een extra reductie ten opzichte van BBT te worden gerealiseerd op het uit te breiden gedeelte. De mate van reductie hangt af van de uitgangssituatie (de mate waarin BBT de ammoniakemissie reduceert) en de beschikbaarheid van verdergaande technieken in de betreffende diercategorie (BBT+).
- Bedraagt de jaarlijkse ammoniakemissie na uitbreiding met toepassing van BBT (tot 5.000 kg) en verdergaande technieken (vanaf 5.000 kg) daarna nog meer dan 10.000 kg, dan dient boven het meerdere een reductie van circa 85 % te worden gerealiseerd (BBT++).

4.2.4

WET LUCHTKWALITEIT 2005

De luchtkwaliteit is afhankelijk van de mate van verontreiniging door diverse luchtverontreinigende stoffen waarbij de voornaamste bronnen van luchtverontreiniging het wegverkeer, industriële bronnen en de landbouw zijn. Met name de intensieve veehouderij is in dit kader relevant. De andere bronnen dragen niet significant bij aan de luchtverontreiniging. Voor intensieve veehouderij is alleen fijn stof (PM10) een relevante stof.

In de Wet luchtkwaliteit is de volgende grenswaarde voor fijn stof concentratie opgenomen:

- 32 µg/m³ als jaargemiddelde concentratie;
- 50 µg/m³ als 24 uurgemiddelde concentratie waarbij geldt dat deze maximaal 35 maal per kalenderjaar mag worden overschreden.

Het ministerie van VROM hanteert een twee sporen-beleid om de fijn stof-problematiek in de landbouw op te lossen. Deze zijn het saneren van bestaande overschrijdingen en het voorkómen van nieuwe overschrijdingen. Ten behoeve van het planMER wordt nagegaan of er bestaande overschrijdingen in het buitengebied worden aangetroffen.

Het voorkómen van nieuwe overschrijdingen is een belangrijk uitgangspunt bij de verdere ontwikkelingen in het buitengebied van Gennep. In het kader van vergunningverlening zullen de gemeenten rekening moeten houden met de nieuwste wet- en regelgeving met betrekking tot fijn stof.

4.2.5

WET RUIMTELIJKE ORDENING

De nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro) draagt, ten opzichte van de 'oude' Wet bij aan vereenvoudiging en versnelling van procedures en beroepsprocedures. Ook zal er scherpere handhaving zijn door betere toezichts- en handhavingsmogelijkheden, uitbreiding van het instrumentarium, koppeling aan het strafrecht en door de mogelijkheid tot ingrijpen als gemeenten hun taak onvoldoende uitoefenen. Onder de nieuwe Wet ruimtelijke ordening kunnen milieunormen worden opgenomen in een bestemmingsplan, zodat het (lokale) milieu kan worden beschermd. Onder de vorige Wet was er sprake van een sterke scheiding van het stelsel van milieubeheer en ruimtelijke ordening. Deze scheiding is doorbroken en juist omgezet in een koppeling.

In de opzet van de Wro legt de gemeente haar beleid vast in een structuurvisie en worden de planologische mogelijkheden concreet beschreven in bestemmingsplannen.

4.2.6

WET GELUIDHINDER

De Wet geluidhinder gaat over geluid dat veroorzaakt wordt door wegen, spoorwegen en gezoneerde industrieterreinen. In de wet is aangegeven welke geluidsnormen er gelden voor o.a. de bouw van nieuwe woningen en het wijzigen van (spoor)wegen binnen de invloedssfeer van geluidsbronnen.

De Wet geluidhinder kent een aantal begrippen, namelijk:

- voorkeursgrenswaarde;
- maximale ontheffingswaarde;
- geluidsgevoelige bestemmingen.

De voorkeursgrenswaarde is de geluidsbelasting die altijd toelaatbaar is op de gevel van de geluidsgevoelige bestemming. De maximale ontheffingswaarde is de geluidsbelasting die na toestemming van het college van Burgemeester en Wethouders maximaal toelaatbaar is op de gevel. Een geluidsgevoelige bestemming is een functie die geschikt is voor woondoeleinden, zorgdoeleinden en onderwijsdoeleinden.

Het gemeentelijke geluidbeleid geeft invulling aan de Wet geluidhinder en zal als kader dienen bij de m.e.r.

4.3

HUIDIGE SITUATIE

Het bestemmingsplan buitengebied Gennep beslaat het hele buitengebied van de gemeente, inclusief de bebouwingsconcentraties van de buurtschappen Ven-Zelderheide, Aaldonk, Hekkens, De Looi, Smele en Diekendaal.

4.3.1

BODEM

Bodemvormende processen hangen nauw samen met het aanwezige reliëf, de waterhuishouding en het klimaat. De verschillen in hoogte en vochttoestand hebben geleid tot bepaalde bodemvormende processen en bodemtypen. Daarnaast waren ze voor de mens veelal aanleiding om het land op een bepaalde manier te gebruiken en te bewerken.

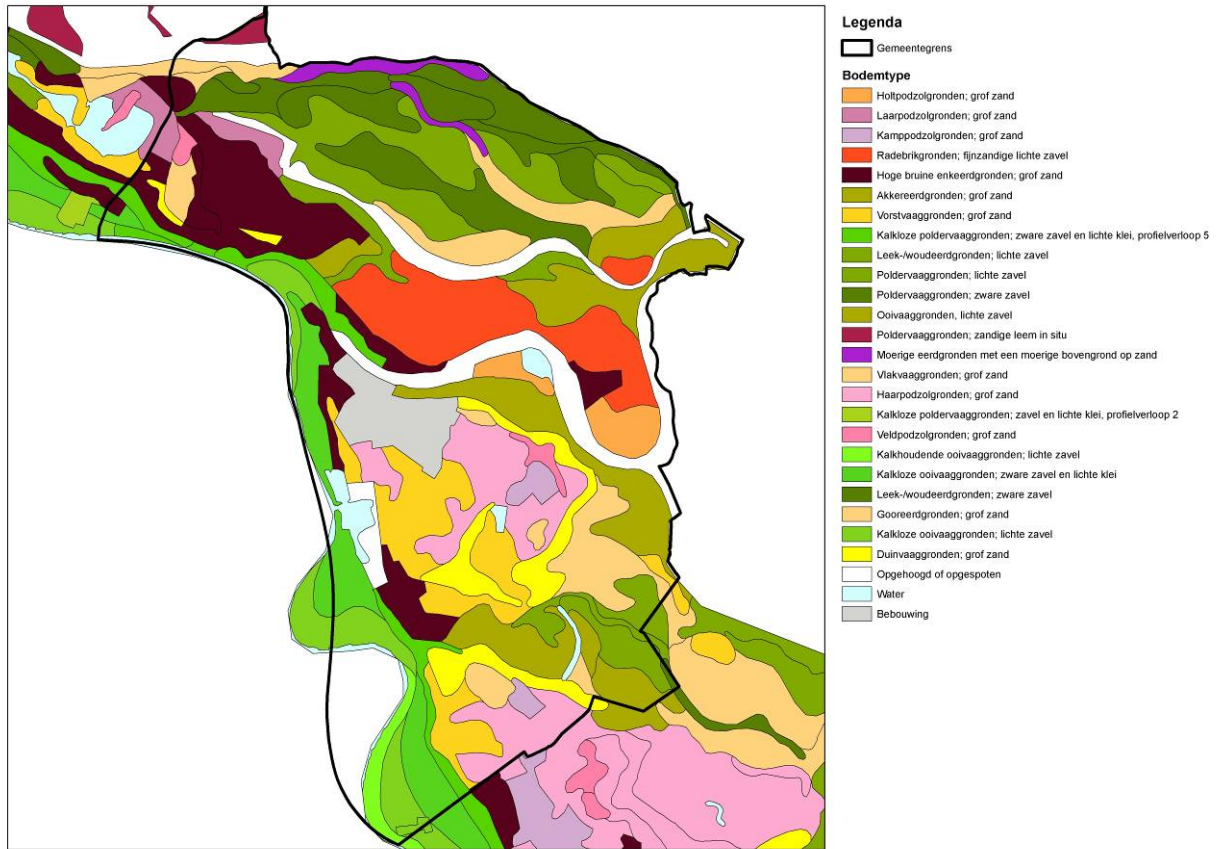
Door eeuwenlange agrarische activiteit heeft de mens daardoor de variatie aan bodemtypen nog vergroot.

Afbeelding 3.3

Bodemtypologieën

(Bodemkaart Nederland)

Onderstaande kaart geeft aan welke bodemtypologieën in de gemeente Gennep worden onderscheiden.

De voornaamste voorkomende bodemsoorten zijn:

- Kalkloze zandgronden: deze zijn voor een belangrijk gedeelte beplant met bos (naaldhout) of heide. Enkele vlakkere gebieden zijn in gebruik als bouw- en grasland.
- Podzolgronden: deze, voornamelijk humuspodzolen, komen zuidoostelijk van Gennep en Heijen voor en ten noorden en noordwesten van Milsbeek. Op enkele vlakkere delen in de omgeving van de dorpen zijn in het verleden oude bouwlanden ontstaan. De meer geaccidenteerde gebieden zijn in belangrijke mate met bossen en heide bedekt.
- Enkeerdgronden: deze zandgronden met een dikke (>50 cm) humushoudende bovenlaag komen voor rond Milsbeek en Heijen en ten westen van Gennep. Ook op deze gronden zijn oude bouwlanden ontstaan.

Langs nagenoeg de gehele oostzijde van de Maas ligt een brede gordel van gronden, opgebouwd uit verstoven pleistoceen rivierzand: de rivierduinen. Deze gordel is ter hoogte van Gennep onderbroken door de Niers. Binnen de gemeente Gennep komen deze rivierduingebieden op grote schaal voor rondom Milsbeek en ten zuiden en zuidoosten van Gennep.

4.3.2

WATER

Algemeen

De gemeente Gennep behoort tot het stroomgebied van de Maas. De ondergrond bestaat veelal uit zand met grindvoorkomens afgezet door de Maas en door de Rijn (diepere lagen). De ondergrond is dus over het algemeen zeer goed doorlatend, waardoor de oppervlaktewateren direct met het grondwater in verbinding staan. Zowel het grondwaterpeil als oppervlaktewaterpeil reageert relatief snel op neerslag. Oostelijk van de Maas wordt het landschap gekarakteriseerd door de aanwezigheid van door deze rivier gevormde terrassen en een stuifduinengordel. In dit gebied (de Maasduinen) worden de beken vanwege het afvoerregime en de morfologie getypeerd als terrasbekken. De grotere beken (onder andere Niers) ontspringen in Duitsland.

Een groot deel van het gebied biedt ruime mogelijkheden voor landbouwkundig gebruik. Slechts in een klein deel, voornamelijk in de beekdalen en rond hydrologisch gevoelige gebieden zijn de gebruiksmogelijkheden tengevolge van hoge grondwaterstanden beperkt.

Grondwater

De gemeente Gennep valt binnen twee grondwaterstromingsstelsels: het Stuwwalsysteem van Nijmegen ten noorden van de Niers en het Afferdensysteem ten zuiden daarvan.

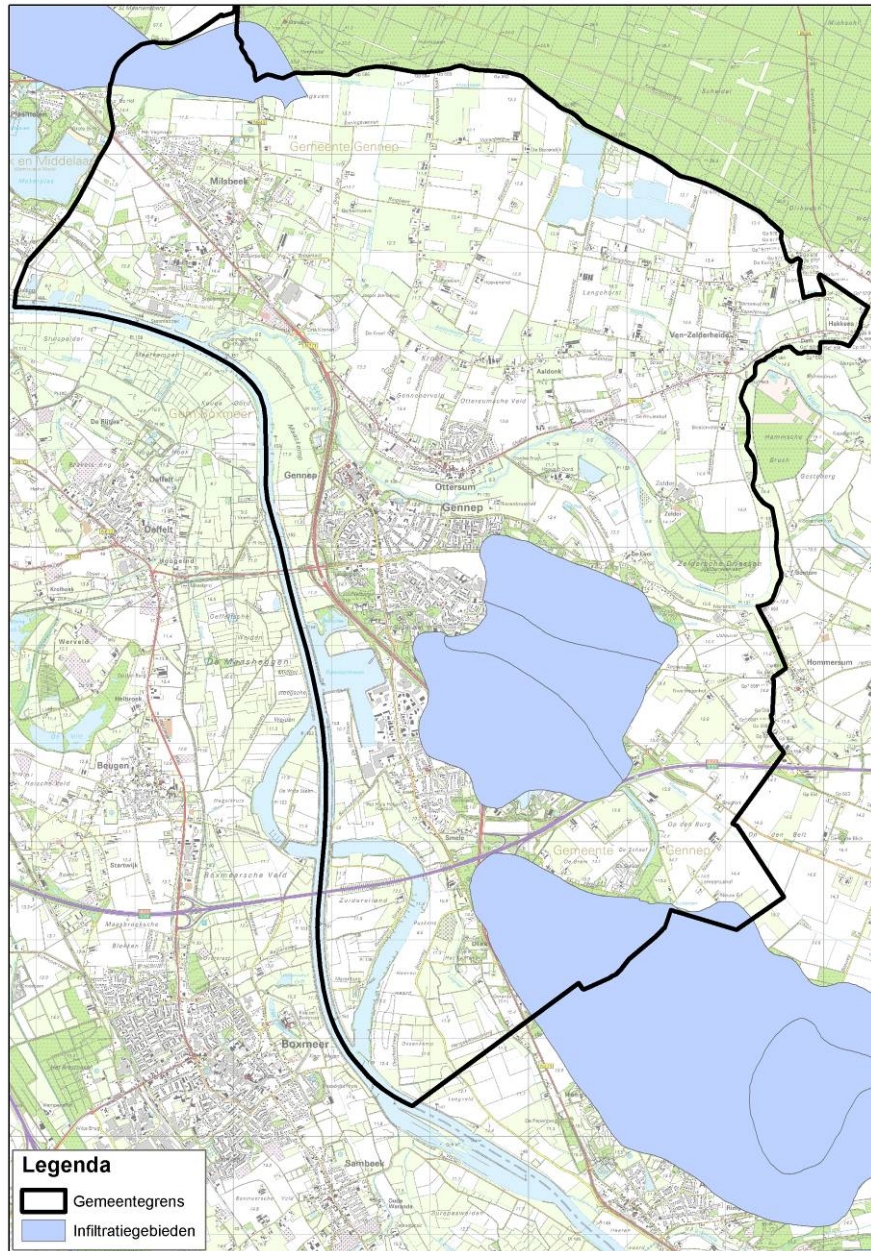
INFILTRATIE

De stroming van het bovenste grondwater wordt sterk bepaald door de drainerende werking van Maas en Niers. Het grondwater ligt ter plaatse van het stedelijk gebied van Gennep over het algemeen voldoende laag, zodat er geen overlast optreedt. Alleen in Milsbeek is sprake van wateroverlast. Deze wordt veroorzaakt door slecht doorlatende bodemlagen onder de woningen, waardoor het grondwater slecht kan infiltreren in de bodem (schijngrondwaterspiegel²).

² Schijngrondwaterspiegel: de bovenkant van een laagje grondwater dat op een slecht doorlatende laag stagneert waaronder de grond niet met water verzadigd is.

Afbeelding 3.4

Infiltratiegebieden
(provincie Limburg)

INTERMEDIAR

De grondwaterstand kan door het jaar heen in meer of mindere mate fluctueren. De hoogte en de fluctuatie van de grondwaterstand is ingedeeld in een aantal klassen, die ook wel grondwatertrappen worden genoemd.

De indeling in grondwatertrappen is weergegeven in onderstaande tabel.

De grondwatertrappen I en II komen binnen de gemeente Gennepe nauwelijks voor en zijn daarom ook niet in de tabel opgenomen.

Grondwatertrap	III	III*	IV	V	V*	VI	VII	VII*
Gemiddeld Hoogste Grondwaterstand In cm – maaiveld	10-25	25-40	>40	10-25	25-40	40-80	80-140	>140
Gemiddeld Laagste Grondwaterstand In cm – maaiveld	80-120	80-120	80-120	>120	>120	>120	>140	>160

In het grootste deel van de gemeente komen de grondwatertrappen VI, VII en VII voor. Dit getuigt van een relatief droge situatie met lage grondwaterstanden: een Gemiddeld Hoogste Grondwaterstand (GHG) die dieper is dan 40 cm onder maaiveld en een GLG dieper dan 1,20 m. Nabij de Maas, de Niers en de Spiekerbeek komen hogere grondwaterstanden voor. Aan deze gebieden zijn geen grondwatertrappen toegekend, waarschijnlijk omdat hier regelmatig inundatie plaatsvindt.

Plaatselijk komt grondwatertrap V en IV voor, wat vaak duidt op het voorkomen van schijngrondwaterspiegels.

KWEL

Hoewel er over het algemeen sprake is van een infiltratiesituatie, is er op enkele plaatsen toch kwel. Nabij de Maas en de beken (Niers, Kroonbeek, Tielebeek, Aaldonksebeek en Ossenbergsbeek) treedt grondwater uit de deklaag en het eerste watervoerend pakket aan de oppervlakte.

Aan de noordzijde van de gemeente ligt de stuwwal van Nijmegen van waaruit geïnfiltreerd neerslagwater ondergronds afstroomt dat grotendeels in de Kroonbeek en in een aantal bronnetjes in de steilrand weer uittreedt. Mogelijk komen diepere stroombanen in de Niers uit.

Daarnaast komt in het noordelijk deel van het Niersdal kwelwater aan de oppervlakte dat afkomstig is van de rug (oud Rijnterras) tussen de stuwwal en de Niers. Het kwelwater in het zuidelijk deel van het Niersdal is afkomstig van het stuifduinencomplex dat ten zuiden van het dal ligt. Het kwelwater treedt hoofdzakelijk uit in ontwateringssloten en in de Niers zelf.

Oppervlaktewater

Binnen de gemeente Gennepe zijn talrijke oppervlaktewateren te onderscheiden.

De belangrijkste oppervlaktewateren worden hieronder genoemd.

De (Noordelijke) Maas

Het Maastraject ter hoogte van de gemeente Gennepe behoort tot wat wel de “Noordelijke Maas” genoemd wordt. De Noordelijke Maas loopt van Belfeld tot Heumen. In het eerste gedeelte loopt de Maas over de Peelhorst; een gebied met tectonische stijging. De rivier ligt hier diep ingesneden in het smalle rivierdal. Zand is het meest voorkomende materiaal. In de buurt van Arcen gaat de Peelhorst geleidelijk over in de Venloschol; een tectonisch dalingsgebied waar de Maas een gering verhang heeft. In zandige substraten heeft zich binnen dit gedeelte een brede en ondiep ingesneden, licht meanderende rivier gevormd. Kenmerkend voor de Noordelijke Maas zijn de Pleistocene Maasterrassen en oude geulsystemen in het landschap, die op hoogtekaarten nog te herkennen zijn.

De Noordelijke Maas is gestuwd ten behoeve van de scheepvaart. Voor dit doel zijn ook de oevers grotendeels vastgelegd en is het zomerbed verdiept voor de scheepvaart lastige bochten zijn rechtgetrokken.

De Niers

De Niers wordt op basis van breedte en afvoer tot de rivieren gerekend. De Niers komt bij Ven-Zelderheide Nederland (en de gemeente Gennep) binnen en mondt bij Gennep uit in de Maas. De midden- en bovenloop van de rivier liggen op Duits grondgebied. De Niers wordt voornamelijk gevoed door regenwater en grondwater en ontvangt verder de afvoer van de Kendel, de Kroonbeek en de Schraveltse Beek. De Niers ontvangt daarnaast water vanuit diverse overstorten van het gemeentelijk rioleringsstelsel. Bij hoge afvoeren van de Maas wordt de waterstand in de Niers vaak opgestuwd. Dit betekent dat in het traject tussen de Maas en de boerderij 'Vogelzang' (tussen Ottersum en de Zeldersche Driessen) een stagnante hoogwatersituatie ontstaat.

De Kroonbeek

De Kroonbeek is een waterloop met een specifiek ecologische functie (SEF-beek). De waterloop is gegraven om het voormalige veengebied te ontwateren en het kwelwater afkomstig uit de stuwwal af te vangen. De beek stroomt volledig door landbouwgebied en mondt ten zuidoosten van Milsbeek uit in de Niers. In het kader van de ontgroningen bij De Banen zal de Kroonbeek voor een gedeelte worden omgelegd, waarbij de beek minder kwelwater zal afvangen en er aan de voet van de stuwwal een meer kwelafhankelijke vegetatie kan ontstaan.

De Tielebeek

De Tielebeek is een beek met een specifiek ecologische functie (SEF-beek). Het betreft net als de Kroonbeek een waterloop die is gegraven om het voormalige veengebied te ontwateren en het kwelwater afkomstig uit de stuwwal af te vangen. In het kader van natuurontwikkeling en verdrogingsbestrijding voor het gebied langs de stuwwal is reeds een project opgestart waarbij de Tielebeek voor een deel wordt omgeleid langs het Rozenbroek.

4.3.3

NATUUR

Binnen Gennep zijn verschillende gebieden met een hoge natuurwaarde en/of ecologische potentie. De abiotische ondergrond (bodem en water) en de afwisseling in terreintypen bepalen de voorkomende waarden. In onderstaande tekst worden voorbeelden genoemd van de meest in het oog springende natuurgebieden in de gemeente Gennep.

NIERSDAL EN ZELDERSCHE DRIESSEN

Het Niersdal is een kerngebied met stromend water en kleine vochtige graslandjes. In en om de Niers leven onder meer de bever en de Grote Modderkruiper. In de kromming van de Niers ligt het 53 ha groot bosgebied Zeldersche Driessen

Het bosgebied 'Zeldersche Driessen' ligt op een stuifduin. De soortenrijkdom is vooral hoog op de overgangen naar het open terrein en in het open terrein zelf (de Zeldersche stroomdalgraslanden). De bossen in dit gebied vallen op doordat ze in een meander van de Niers liggen en het feit dat er oude bosgroeiplaatsen (sommige van voor 1800) zijn, waar een groot aantal planten van de nationale Rode lijst voorkomen.

Zelder zorgt voor een logische afronding en versterking van de Zeldersche Driessen. Met deze versterking ontstaat er voor de aangewezen habitattypen van dit Natura 2000-gebied een betere buffer tegen externe invloeden. Door het gebied aan de buitenranden gesloten en tegen de boskern juist meer open in te richten ontstaat er meer diversiteit in het gebied.

SINT-JANSBERG

Een ander waardevol gebied is de Sint-Jansberg. Een klein deel van dit gebied ligt in de uiterste noordelijke punt van de gemeente Gennep. De Sint-Jansberg bestond voor 1800 al uit bos. Vegetatiekundig is de hoge waarde beperkt tot de onderkanten van de hellingen van het stuwwallencomplex. Daar staan loofbossen van voedselrijke bodems met goed ontwikkelde ondergroei.

KONINGSVEN

Oorspronkelijk bestond Koningsven uit groot, uitgestrekt veengebied. In de loop der tijd werd het gebied steeds meer in cultuur gebracht. Rond 1935 wordt ook het Koningsven zelf ontwaterd en in agrarisch gebruik genomen. Het gebied heeft zeer hoge natuurwaarden gekend. Het gebied wordt in meerdere studies genoemd als zeer kansrijk voor de ontwikkeling van zeldzame natte natuurwaarden. Herstel van deze unieke natuur is daarom van groot belang. Het gebied zal daarnaast een belangrijk foerageergebied vormen voor het Edelhert. Van deze soort komt momenteel een populatie voor in het direct aangrenzende, maar door een raster grotendeels afgescheiden, Reichswald.

ECODUCT A77

Een zeer belangrijke schakel in de ecologische verbinding Maasduinen, Niersdal en het Reichswald vormt het ecoduct over de A77. De maatvoering van de verbinding is minimaal gehouden om tegemoet te komen aan wensen uit de agrarische sector. Dit heeft als gevolg dat de verbinding, die in het midden over een ecoduct zal voeren, dusdanig ingericht moet worden dat er zoveel mogelijk dekking en rust is. De inrichting zal bestaan uit een halfgesloten droog biotoop met veel dekking (bos) aan de randen en solitaire bomen, struweel en boomgroepen aan de binnenzijde van de verbinding. Gezien de minimale dimensionering is recreatief medegebruik niet mogelijk omdat dit teveel verstoring zal opleveren.

NATURA 2000-GBIEDEN BUITEN GENNEP

Net ten noorden van de gemeente begint het Natura 2000-gebied Reichswald dat een zeer groot aaneengesloten bosgebied vormt in Duitsland. Uitlopers van dit bosgebied en kwelzones (zie water) bevinden zich in de gemeente Gennep. Over de Maasbrug ligt het Natura 2000-gebied Oeffelter Meent.

De Oeffelter Meent is gelegen op een oeverwal van een vroegere rivierloop in de uiterwaard van de Maas. Het ontstane microreliëf en de overgangen naar meer kleihoudende bodems naar de randen toe hebben een gevarieerde vegetatie doen ontstaan.

4.3.4

CULTUURHISTORIE

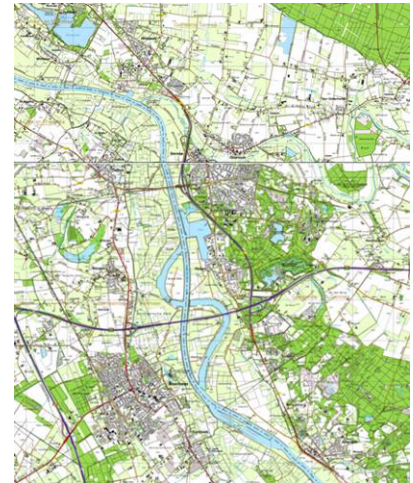
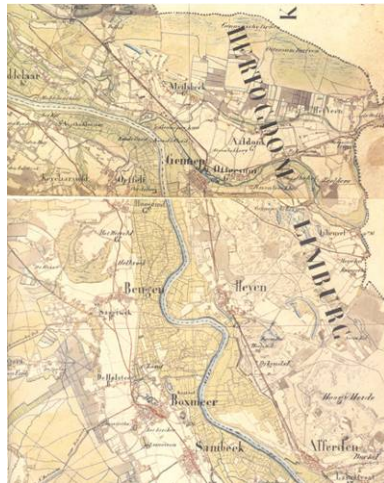
Historische geografie

Onderstaande kaarten geven een beeld van de ontginningsgeschiedenis van het buitengebied van Gennep. Rondom Zelder en ten westen van Gennep bevindt zich een gebied met een sinds 1830 weinig veranderd verkavelingspatroon. Met name het gebied in het noorden van de gemeente is in latere jaren pas ontgonnen.

Het gebied bestond in de 19de eeuw nog vooral uit woeste grond waar veenontwikkeling plaatsvond. Opvallend is verder dat het gebied tussen Gennep en de snelweg meer bebost is geraakt.

Afbeelding 3.5

Historische kaart (omstreeks 1880) en topografische kaart (2006)

Archeologie en waardevolle cultuurhistorische elementen

In de gemeente Gennep zijn enkele terreinen aangeduid als terreinen met hoge archeologische waarde. Het gaat hier onder meer om het Gennepershuis, landgoed Roepaen en molens en kapellen.

Verder valt op dat vooral in het noorden van de gemeente, aan de rand van Sint-Jansberg en rond de kernen Gennep en Ven-Zelderheide de archeologische verwachtingswaarde hoog is.

Gennepershuis, (eind Gennepershuisweg)

Op de landtong waar Maas en Niers samenvloeien, heeft het roemruchte Gennepershuis gestaan. Dit was een burcht die de thuisbasis vormde voor de Heren van Gennep.

Later kwam de burcht in bezit van Hertog van Kleef en is de burcht in handen geweest van Duitse, Spaanse, Hollandse en Franse krijgsheren. In 1710 werd de vesting opgeblazen en de puinhopen werden onder meer gebruikt als bemesting op het land en ter versteviging van kribben in de Maas. Er rest nu niet meer dan een verhoging in het weiland, begroeid met struiken en bomen.

Onder de begroeiing zijn muurresten zichtbaar, de heuvel is omgeven door de restanten van het grachtenstelsel dat de burcht omgaf. De ruïne ligt op particulier terrein en is niet toegankelijk.

Landgoed Roepaen, Kleefseweg 9

Landgoed Roepaen bevindt zich op de uiterste grens van het in cultuur gebrachte gebied van Ottersum. De naam "Roepaen", die al uit de 17^e eeuw bekend is, komt vermoedelijk van het werkwoord aanroepen: het is een plaats waar men aanroept. Volgens de ene bron was op deze plek een veer waar de mensen die de Niers over moesten de veerman aanriepen; volgens een ander verhaal riep de waard van de "Herberg De Roepaan" de voorbijgangers die niet ter plekke bekend waren aan om binnen te komen.

In 1882 wijzigden zusters de naam in "Maria Roepaen" en begonnen er met een bewaarschool, handwerkschool en ziekenverpleging. Daarnaast werden er 60 weeskinderen uit Kessel (L.) ondergebracht. Vanaf 1923 was het vooral een deftig pension voor bejaarden. Het ten gevolge van de oorlog verlaten klooster werd op 2 februari 1945 door de Duitse militairen in brand gestoken. De resten werden door de Engelsen voor bewoning gebruikt. Het complex deed dienst als kazerne voor de Nederlandse grenswacht tot 1949, toen het herstel van de kapel en de overige gebouwen begon. In 1952 was de herbouw gereed. Vanaf 1951 werden er gedurende enkele decennia geestelijk gehandicapte kinderen opgenomen. Van ongeveer 1976 tot 1992 is De Roepaen een krakersbolwerk geweest. Na een lange periode van verval is de wederopbouw van het Rijksmonument inmiddels bijna voltooid. De grote kloosterzalen en de kapel zijn veranderd in multifunctionele ruimtes met moderne faciliteiten, terwijl tegelijkertijd van de oorspronkelijke sfeer zoveel mogelijk behouden bleef.

Huis Heijen, Hoofdstraat 42

Het kasteel 'Huys Heijen' dateert van rond 1600 en ligt in de uiterwaarden van de Maas. In de loop van de eeuwen werden nieuwe elementen in verschillende bouwstijlen toegevoegd aan het in oorsprong eenvoudige huis. Het hoofdgebouw, met 17^e eeuwse trap-, klok- en halsgevels, en de voorhof waren omringd door muren en grachten. De eerste bewoners van het kasteel waren de Heren van Heyden, verwant aan de Heren van Gennepe. Het gebouw liep grote schade op tijdens de Tweede Wereldoorlog, toen het als Duits hospitaal in gebruik was. De oprukkende Engelse troepen verdreven de Duitsers en vestigden zich in de resten van het kasteel waar ze veelvuldig beschoten werden.

Het zwaar beschadigde complex, niet meer dan een ruïne werd in 1948 gekocht door beeldhouwer Peter Roovers (1902-1993) die het met zorg restaureerde en de tiendschuur gebruikte als atelier. In 1975 werd de restauratie van Huis Heijen bekroond met een Europese prijs. Rond het kasteel vinden nog steeds cultureel getinte bijeenkomsten plaats.

Diverse molens

In de gemeente Gennepe zijn diverse molens aanwezig. Enkele markante molens zijn molen De Reus (een stenen bergmolen uit 1848 en na blikseminslag in 1882 herbouwd), de Gerardamolen (bergmolen van Heijen) en de molen Rust na Arbeid. De Gerardamolen vervaardigde oorspronkelijk de Veenpolder van Echten in de Friese gemeente Lemsterland, waar hij omstreeks 1850 werd gebouwd.

Na ruim 60 jaar als poldermolen dienst te hebben gedaan, werd hij in 1913 overgeplaatst naar Hierden bij Harderwijk (Gld.) en vormde daar de bovenbouw van een beltmolen. Van 1914 tot het einde van de Tweede Wereldoorlog deed hij in Hierden dienst als korenmolen. Onder andere als gevolg van nieuwbouw in de omgeving werd de windvang daar zodanig belemmerd, dat hij tenslotte werd stilgezet. In de jaren 1949-1950 werd de molen door de Gebr. Hubert en Harrie Beijck uit Afferden afgebroken en als bergmolen in Heijen herbouwd.

De naam van de molen "Rust na Arbeid" werd ruim twintig jaar geleden op de molen van toepassing. De eerste jaren nadat het maalbedrijf was opgeheven, draaide hij nog wel eens; van 1968 tot begin 2004 was het daarmee definitief afgelopen.

Diverse kapellen

In het buitengebied van de gemeente Gennepe staan diverse kapellen, waaronder Kapel Sint Antoniusabt en Kapel landgoed Zelder.

4.3.5

LANDSCHAP

De gemeente Gennepe bezit enkele landschappelijk zeer waardevolle gebieden: het Maasheggengebied in het Maasdal, stuifduinencomplex, het beekdal van de Niers, het open landbouwgebied in noorden van de gemeente en Sint-Jansberg in het noordwesten.

MAASHEGGEN

Het Noordelijk Maasdal laat zich kenmerken als een uitgestrekt en open gebied. De noord-zuidrichting van het Maasdal en de loodrecht hierop gelegen zijdalen van dit Maasdal zijn bepalend geweest voor de inrichting van Gennepe.

Het noordelijk Maasdal wordt gekenmerkt door een patroon van maasheggen. Maasheggen waren vroeger te vinden langs alle uiterwaarden van de Maas. Het waren de agrariërs die in de Middeleeuwen gebruik gingen maken van de struiken die van nature al in de uiterwaarden groeiden. Zij gebruikten de heggen als veekering door deze te vlechten: de uitstekende takken werden ingekeept en horizontaal ingevlochten. Op deze manier ontstond een effectieve afbakening voor hooi- en weilanden.

Veel maasheggen zijn echter in de periode na de Tweede Wereldoorlog verdwenen en als afrastering vervangen door prikkeldraad. Ook ruilverkavelingen heeft veel maasheggen doen verdwijnen. Op de grens tussen Brabant en Limburg staat het laatste restant van de maasheggen. Deze heggen staan hier al meer dan 2000 jaar. Ook in de gemeente Gennepe staan nog restanten van de authentieke heggen.

Inmiddels zijn alle maasheggen beschermd, maar ze verkeren niet allemaal in een goede conditie; op sommige plaatsen zijn het slechts stompjes hout, op andere locaties zijn ze goed onderhouden en ingenieus gevlochten.

BEEKDAL VAN DE NIERS

Het beekdal van de Niers is een goed voorbeeld van een loodrecht op het Maasdal liggend zijdal. Het Niersdal ligt in een geul van de 'oer-Rijn'. Het is een landschappelijk nog zeer gaaf beekdal dat wordt gekenmerkt door een lage ligging en weilanden. In de oude meanderlussen van de huidige Niers liggen nog enkele grotere boscomplexen waaronder de 'Zeldersche Driessen' in het oosten van de gemeente. Deze boscomplexen bedekken in veel gevallen de in het beekdal gelegen rivierduintjes.

STUIFDUINENCOMPLEX

De stuifduinen vormen een directe begrenzing van het Maasdal. De stuifduinen lopen van noord naar zuid door het gehele plangebied en hebben een overwegend verdicht, bebost karakter. Ze herbergen een grote diversiteit aan gebruiksfuncties, zoals woonkernen, bos- en natuurgebieden en recreatie- en industrieterreinen.

OPEN RIVIERKLEIGEBIEDEN

De noordelijk van Ottersum gelegen oude rivierkleigebieden zijn door drainage drooggelegd en ontgonnen tot landbouwgebieden. Het gebied kenmerkt zich nu door rationele verkaveling en openheid.

SINT JANSBERG

In het noorden van de gemeente raakt één van de uitlopers van een groot stuwwallencomplex nog even aan de gemeente. Dit stuwwallencomplex, dat wel de Nijmeegse stuwwal genoemd wordt, is gevormd in de voorlaatste ijstijd en is doorsneden door een aantal erosiedalen. De door opstuwing en erosie ontstane steile hellingen zijn begroeid met (oude) loof- en naaldbossen. Door de hellingsgraad zijn scherpe overgangen aanwezig van droog naar zeer nat.

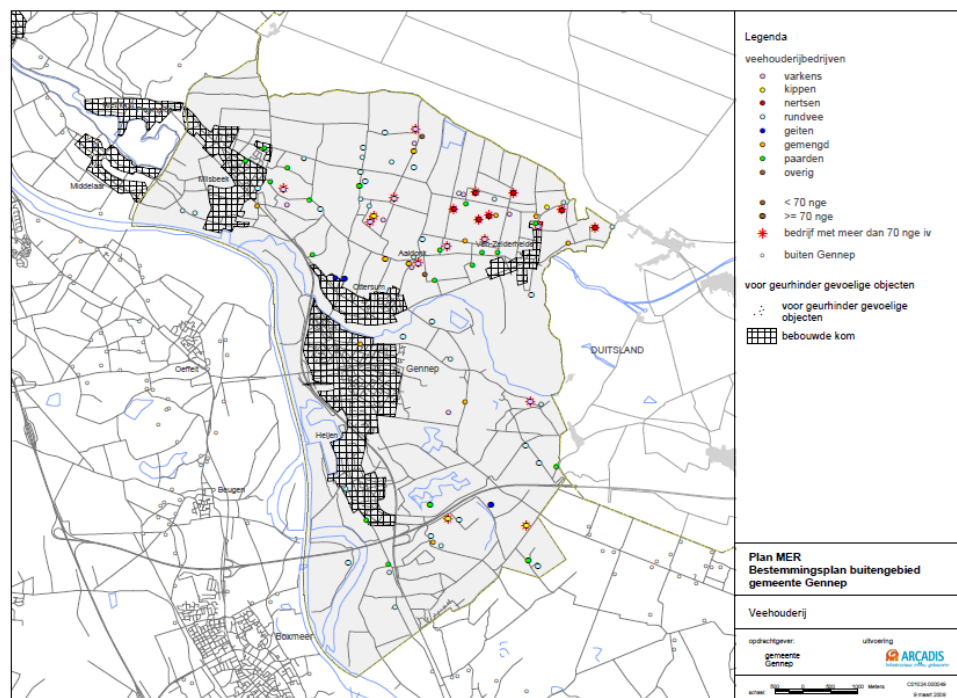
Karakteristiek voor de stuwwal zijn de scheefgestelde lagen in de bodem (lössgrond). Bij slechtdoorlatende lagen treedt het afstromende grondwater uit in de vorm van bron- en kwelzones. In het gebied liggen dan ook verschillende brongebieden en veenmoerassen.

4.4**HUIDIGE SITUATIE INTENSIEVE VEEHOUDERIJ**

Onderstaand kaartbeeld³ geeft inzicht in de hoeveelheid en het soort agrarische bedrijven binnen de gemeente Gennep. Het merendeel van de veehouderijbedrijven heeft pluimvee, pelsdieren en varkens. Deze bedrijven liggen verspreid over het hele buitengebied van de gemeente. In de planMER zal nadere aandacht worden besteed aan de onderverdeling van de bedrijven in de verschillende categorieën.

Afbeelding 4.6

Veehouderijen binnen de gemeente Gennep, onderverdeeld naar soort en omvang.

³ In bijlage 2 is deze kaart op groter formaat opgenomen

WAT IS EEN NGE?

De Nederlandse grootte-eenheid (nge) is een reële economische maatstaf die gebaseerd is op het brutostandaardsaldo (bss, opbrengsten minus bepaalde specifieke kosten). Het is een maat waarmee de economische omvang van agrarische activiteiten wordt weergegeven. Een nge staat bij prijsniveau 2002 (Landbouwtellingen 2005 en 2006) voor 1.400 euro aan saldo (bron: www.lei.wur.nl). Ter illustratie: 100 melk / kalfkoeien staan voor ca. 120 nge.

4.5**REFERENTIE EN SCENARIO'S**

In het planMER worden enkele ontwikkelingsmogelijkheden als scenario onderzocht. Hierna wordt aangegeven op grond waarvan de scenario's zullen worden opgesteld. De scenario's zullen zich toespitsen op de aspecten veehouderij en natuur, omdat dit de meest essentiële thema's zijn waarvoor effecten te verwachten zijn. Overige ontwikkelingen in het buitengebied zullen naar verwachting niet significant bijdragen aan de effecten die zullen worden onderzocht.

Belangrijk te vermelden is dat het vigerende bestemmingsplan buitengebied (1981) uitbreidingen mogelijk maakt voor alle bouwblokken in de gemeente. Voor het nieuwe bestemmingsplan buitengebied is voorzien dat dit alleen wordt mogelijk gemaakt voor de duurzame locaties. Dit betekent dat met de komst van een nieuw bestemmingsplan het aantal ontwikkelingsmogelijkheden binnen de gemeente aanzienlijk afneemt.

Bij het inschatten van de ontwikkelingsmogelijkheden is het, naast de planologische mogelijkheden, ook belangrijk om de trends van groei van veehouderijen in beeld te brengen. Daarvoor is in tabel 4.2 een overzicht opgenomen van het aantal bedrijven en aantal dieren dat in de gemeente Gennep gehouden wordt. Deze cijfers zijn opgenomen voor de periode 1996 t/m 2008.

Tabel 4.2

Aantal bedrijven 1996 t/m 2008 en aantal gehouden dieren, gemeente Gennep. (Bron CBS Statline)

Jaartal	Aantal bedrijven	Rundvee	Varkens	Kippen	Overig vee
1996	200	4 477	38 483	199 570	11 354
1997	195	4 796	44 768	211 742	12 325
1998	190	4 063	43 261	185 740	13 079
1999	180	3 717	40 203	242 230	12 731
2000	170	3 667	36 293	312 811	13 232
2001	165	3 670	39 136	280 605	13 994
2002	160	3 279	31 368	282 847	15 870
2003	145	3 014	29 446	280 106	15 718
2004	140	2 924	27 483	233 450	14 896
2005	140	2 849	26 839	234 004	15 069
2006	140	2 446	26 196	230 614	15 361
2007	130	2 551	23 585	229 415	22 670
2008	130	2 586	28 926	224 096	25 227

Uit tabel 4.2 blijkt dat er in de afgelopen jaren sprake is van een afname van het aantal agrarische bedrijven binnen de gemeente.

Uitgaande van een referentieperiode van 10 jaar is er sprake van:

- een afname van het aantal veehouderijen (180 → 130);
- een afname van het de omvang rundvee, van ruim vier duizend naar ongeveer 2.500;
- een afname van het de omvang varkens, van 40 duizend naar een kleine 30 duizend;
- een toename van het aantal gehouden kippen, met ongeveer 20 %, waarbij het aantal kippen de laatste jaren dalende is;
- een verdubbeling van het aantal dieren in de categorie 'overig vee' (voornamelijk nertsen).

Voor het houden van nertsen geldt dat er wetgeving in voorbereiding is waarmee het houden van nertsen op termijn verboden gaat worden. In welke vorm dit verbod ingevoerd zal worden, is nog niet bekend, maar duidelijk is wel dat een groei van het aantal nertsen in de komende jaren niet (meer) aannemelijk is.

Gelet op de groei van de afgelopen jaren, de invoering van nieuwe wetgeving en het ontbreken van een landbouwontwikkelingsgebied, wordt in het maximale scenario van dit planMER uitgegaan van een groeipercentage van totaal maximaal 5 %. Dit is groei, in combinatie met de verwachte afname van het aantal bedrijven.

De referentiesituatie, die bestaat uit de huidige situatie en de autonome ontwikkelingen die sowieso plaats zullen vinden, zal in het planMER in beeld worden gebracht. Aangezien het bestemmingsplan buitengebied een looptijd heeft van minstens 10 jaar, is het voor het planMER relevant om te bepalen hoe de intensieve veehouderij zich autonoom zal ontwikkelen. Dit wordt gebruikt als referentie om de effecten van gemeentelijk beleid te bepalen. Als ijkjaar is 2020 genomen.

TE VERDELEN PRODUCTIERUIMTE BIJ NULGROEI

Naast een verwachte toename van bedrijfsgrootte binnen de IV-sector, is er bij de autonome ontwikkeling verondersteld dat een aantal bedrijven in de nabije toekomst stopt. Reden hiervoor kan zijn dat de intensieve tak varkens of pluimvee te klein is en/of dat de uitbreidingsmogelijkheden te gering zijn om een bepaalde economische omvang te bereiken.

De "stoppers" zijn als volgt gedefinieerd:

- Agrarische bedrijven met een tak intensieve veehouderij met varkens of pluimvee kleiner dan 40 Nge.

- Agrarische bedrijven met een tak intensieve veehouderij met varkens of pluimvee kleiner dan 70 Nge, gelegen: binnen 400 meter van een woonkern (in verband met Wet geurhinder veehouderij), binnen 1000 meter van een Natura 2000-gebied (i.v.m. Natuurbeschermingswet 1998), binnen 250 meter rond zeer kwetsbare verzuringsgevoelige natuurgebieden (in verband met ammoniakregelgeving, Wet Ammoniak en Veehouderij) en/of in extensiveringsgebied.

In het model wordt ervan uitgegaan dat bedrijven die aan bovenstaande criteria voldoen, stoppen. De vrijkomende productierechten van deze 'stoppers' worden in deze studie herverdeeld over bestaande locaties.

Belangrijkste aspecten zijn ten aanzien van de intensieve veehouderijontwikkelingen zijn:

- Het aantal veehouderijbedrijven en de totale bezetting zullen naar verwachting dalen. De ontwikkelingen op nationaal niveau zijn ter referentie genomen.
- Veehouderijbedrijven zullen de eisen toe moeten passen die worden gesteld in de AMvB-huisvesting.
- Het landschap verandert niet wezenlijk. De gemeente, maar ook de regio, zijn met name gericht op het behoud en waar mogelijk versterking van het aanwezige landschap.

Verwacht wordt dat de schaalvergroting in de intensieve veehouderij in Gennep doorzet. Hiermee wordt rekening gehouden door te veronderstellen dat kleine bedrijven stoppen en grote IV-bedrijven de vrijkomende productieruimte benutten. Tot ijkjaar 2020 wordt het volgende groeiscenario verondersteld.

Scenario 1: Intensieve veehouderij groeiscenario

Omdat het nieuwe bestemmingsplan buitengebied uitbreiding van intensieve veehouderijactiviteiten mogelijk maakt, zal een scenario in het planMER worden onderzocht met een situatie waarbij de veehouderij bedrijven in de gemeente groeit met maximaal 5%. Dit scenario kan beschouwd worden als een absoluut maximaal scenario, waarbij de maximaal mogelijke effecten van de veehouderij in de gemeente op bijvoorbeeld natuur in beeld wordt gebracht. Overigens wordt niet uitgesloten dat er ook sprake van krimp zou kunnen zijn in de toekomst.

Scenario 2: Aandeel rundveehouderij

De veehouderij (niet grondgebonden, waaronder hoofdzakelijk varkens, nertsen en pluimvee) in de gemeente Gennep draagt naar verwachting voor een aanzienlijk deel bij aan de ammoniakdepositie. De veehouderij in Gennep volgt de landelijke trend van afname van de (rund)veestapel. De toekomst van de sector hangt sterk samen met de derogatie van de Europese mineralenwetgeving (uitstel van bepaalde normstellingen voor stikstof), de ophanden zijnde beëindiging van de melkquotering en de (on)mogelijkheden in de omgeving van Natura 2000-gebieden.

Met de resultaten van de consultatie over de reikwijdte en het detailniveau in ogenschouw, zullen de scenario's voor het planMER definitief worden gemaakt, waarna deze beoordeeld zullen worden op milieueffecten. Resultaten van het onderzoek zullen in het planMER ten opzichte van de referentiesituatie in beeld worden gebracht.

4.6

GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

4.6.1

M.E.R.-BEOORDELINGSKADER

De ontwikkelingen, die het bestemmingsplan buitengebied mogelijk maken, leiden tot effecten voor het milieu. Dit hoeven niet altijd negatieve effecten te zijn, maar dit kunnen ook positieve effecten zijn. In het planMER worden de effecten van de scenario's per thema beschreven.

Ammoniakdepositie op natuur

Het planMER presenteert per scenario de ammoniakemissie en –depositie. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in Natura 2000-gebieden, Wav-gebieden (Wet ammoniak en veehouderij) en overige natuur. Per scenario zal een inschatting worden gegeven van de verwachte bedrijfsontwikkelingen en de emissies (toename en afname) die deze opleveren.

Met het Operationele Prioritaire Stoffen-model (OPS-model) is vervolgens te berekenen welke toename of afname van ammoniakdepositie deze ontwikkelingen veroorzaken. Hierbij zijn autonome ontwikkelingen als AMvB-Huisvesting verdisconteerd (zie onder referentie). Met name de gevolgen op gebieden die beschermd worden door de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw) is relevant, waarvoor in het planMER een zogenaamde Passende Beoordeling zal worden opgenomen.

Geurhinder

De geurhinder zal in het planMER in beeld worden gebracht voor de verschillende scenario's. Hierbij is er enerzijds aandacht voor de achtergrondconcentratie die ter plaatse van geurgevoelige objecten ervaren zal worden (oftewel de cumulatie van stank door stalemissies) en anderzijds voor de inplaatsingsruimte voor intensieve veehouderijbedrijven.

Verkeersoverlast

Bij de verschillende scenario's zal enigszins een verschuiving plaatsvinden van vracht- en personenvervoer. Op basis van standaard kentallen (KWIN: kwantitatieve informatie) geeft het planMER een inschatting van toename en afname van deze verkeersstromen. Met gebruik van beschikbare gegevens over verkeerspatronen en -trends op de wegen, zullen eventueel knelpunten en frictiepunten worden getraceerd ten aanzien van verkeersveiligheid en de afwikkeling van verkeer en – zo mogelijk – maatregelen worden voorgesteld.

Fijn stof

Fijn stof wordt gezien als een van de meest schadelijke stoffen van luchtverontreiniging. Uit verschillende publicaties is bekend dat fijn stof gezondheidsproblemen en vroegtijdige sterfte kan veroorzaken bij de mens. Concentratie van veehouderijen kan de kans op overschrijding van de fijn stof normen verhogen. Mogelijk vormt dit een beletsel bij de vergunningverlening voor grotere intensieve veehouderijbedrijven. In het planMER zal hier nader op in worden gegaan. Er wordt gebruik gemaakt van de landelijke kaart met achtergrondconcentraties en overschrijdingsdagen. Deze kaart geeft een indicatief beeld van de mogelijke probleemgebieden voor fijn stof. Knelpunten worden vooral verwacht voor pluimveebedrijven en grote varkensbedrijven. Voor deze bedrijven zullen vooral de (individuele) concentratienormen een bepalende factor zijn voor de vergunningverlening. Wat betreft fijn stof in relatie tot verkeer wordt van het volgende uitgegaan. Het aantal motorvoertuigen zal nog toenemen, maar ook kan er vanuit worden gegaan dat uitlaatgassen steeds minder schadelijk zullen zijn vanwege de technologische ontwikkelingen die plaatsvinden. In samenspraak met de gemeente kan een beoordelingskader voor het MER worden opgesteld in relatie tot fijn stof.

TOETSINGSKADER FIJN STOF

Het ministerie van VROM hanteert een twee sporen-beleid om de fijn stof problematiek in de landbouw op te lossen. Dit zijn het saneren van bestaande overschrijdingen en het voorkomen van nieuwe overschrijdingen. In het kader van vergunningverlening zullen de gemeenten rekening moeten houden met nieuwste wet- en regelgeving met betrekking tot fijn stof.

Er wordt door VROM gewerkt aan het opstellen van een toetsingskader, verspreidingsmodel en een handreiking 'fijn stof in de landbouw'. De verwachting is dat dit instrumentarium in het kort na de zomer van 2009 gereed is.

Gezondheid

Gezondheid in relatie tot de intensieve veehouderij wordt op basis van de bestaande kennis en beleidsstandpunten globaal behandeld.

Het berekenen van de te verwachten effecten op de gezondheid op basis van “dosiseffect relaties” is niet zinvol omdat het bestemmingsplanbesluit een algemeen ontwikkelingskader biedt voor intensieve veehouderijen. Door de vele aannames waarop de alternatieven zijn gebaseerd wordt niet voldaan aan de voorwaarde dat er per bron (IV-bedrijf) voldoende betrouwbare blootstellingsgegevens zijn.

De schaalvergroting in de intensieve veehouderij betekent niet alleen een verslechtering van de gezondheidsrisico's. Bij nieuwbouw van veehouderijbedrijven kunnen maatregelen worden genomen die een aantal dreigingen voor de volksgezondheid kunnen beperken. Ook via de bedrijfsvoering kunnen risico's worden beperkt (bron: brief van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aan de Tweede kamer; kenmerk: PG/ZP-2920705; d.d. 29 mei 2009).

Er is nog een behoorlijk hiaat in de kennis over intensieve veehouderij en gezondheidsrisico's, vooral wat betreft de uitstoot van grotere bedrijven en concentraties van bedrijven (bron: brief van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aan de Tweede kamer; kenmerk: PG/ZP-2920705; d.d. 29 mei 2009).

De relatie tussen intensieve veehouderij en gezondheidsproblemen van omwonenden vereist nader onderzoek volgens het Ministerie van VWS. In het PlanMER zal ingespeeld worden op de actuele stand van zaken met betrekking tot het uitgevoerde onderzoek ten aanzien van de relatie tussen veehouderij en gezondheid.

Geluid

Door groei van agrarische bedrijven zullen de geluidsemisies toenemen. Dit is het gevolg van de toename van bedrijfsactiviteiten. De grootste toename van stationaire bronnen mag verwacht worden vanwege ventilatie, omdat ventilatoren zich aan de buitenzijde van de stallen bevinden. De meeste geluidproducerende activiteiten bij intensieve veehouderij vinden verder inpandig plaats. Ook de toename van vrachtverkeer kan een toenemende bron van geluidsemisies vormen.

Geluidstoe- of afname zal in de vorm van expert judgement in het planMER gerelateerd worden aan de geluidsgevoelige categorieën: bebouwde kom, geluidsgevoelige gebouwen en terreinen, woningen en stiltegebieden.

Landschap

In het planMER zal per scenario in beeld worden gebracht wat dit voor consequenties heeft voor het landschap. De resultaten zullen vooral gebaseerd zijn op expert judgement. Hierbij zal met name gekeken worden naar de kwetsbaarheid van het waardevolle cultuurlandschap van Gennep, de mate van open en geslotenheid van het landschap en de authenticiteit. Het aspect landschap zal overwegend kwalitatief worden beoordeeld. Waar mogelijk zal dit kwantitatief gebeuren.

Water

Het planMER gaat in op de toename van verhard oppervlak ten gevolge van uitbreidingen van bedrijven en op de mogelijkheden voor infiltratie. Tevens zal worden aangegeven of en zo ja welke consequenties de scenario's hebben.

4.6.2

PASSENDE BEOORDELING

In de gemeente Gennep zijn enkele gronden aanwezig die behoren tot een Natura 2000-gebied. Het gaat om de Natura 2000-gebieden: Sint-Jansberg, Zeldersche Driessen en Maasduinen. Net ten noorden van de gemeente begint het Natura 2000-gebied Reichswald dat een zeer groot aaneengesloten bosgebied vormt in Duitsland. Uitlopers van dit bosgebied en kwelzones bevinden zich in de Gemeente Gennep. Over de Maasbrug ligt het Natura 2000-gebied Oeffelter Meent.

Vestiging of uitbreiding van veehouderijbedrijven kan leiden tot een toename van stikstofdepositie. Deze depositie kan negatieve effecten hebben op de in de nabijheid gelegen Natura 2000-gebieden. Als er op voorhand geen significant negatieve effecten kunnen worden uitgesloten, dient er een Passende Beoordeling plaats te vinden op grond van de Natuurbeschermingswet (1998).

Om de effecten van stikstofdepositie op habitattypen te kunnen bepalen, zijn zogenaamde kritische depositiewaarden vastgesteld. Voor de Natura 2000-gebieden in en rond de Gemeente Gennep zijn de kritische depositiewaarden van de meest kritische habitattypen weergegeven in onderstaande tabel.

Natura 2000-gebied	Kritische depositiewaarde
Sint-Janberg	1100 (Galigaanmoerassen en Oude eikenbossen)
Zeldersche Driessen	1100 (Oude eikenbossen)
Maasduinen	400 (Actieve hoogvenen)
Oeffelter Meent	1250 (Stroomdalgraslanden)

Grenzend aan het grondgebied van de gemeente Gennep is in Duitsland het Natura 2000-gebied Reichswald gelegen.

DUITSE NATURA2000-GBIEDEN

Nabij de gemeente Gennep ligt ook aan Duitse zijde een Natura2000-gebied, Reichswald.

De Commissie Trojan heeft de minister van LNV naar aanleiding van impasses in de Natura 2000-aanpak en ammoniak advies gegeven. Hierin is ook een verkenning opgenomen van oplossingsrichtingen in het buitenland, waaronder Duitsland (Commissie Trojan, 2008: *Stikstof/ammoniak in relatie tot Natura 2000*).

Hieruit blijkt het volgende: Ook in Duitsland is sprake van een overmatige stikstofdepositie op natuur. De aanpak is vergelijkbaar als in Nederland, met een generiek spoor en een beoordeling van uitbreidingen van veehouderijen, waarbij via modellering inzichtelijk wordt gemaakt hoe hoog de depositie vanuit inrichtingen is (zie bijvoorbeeld de systematiek op http://www.lanuv.nrw.de/landwirtschaft/zulassung/pdf/Bericht_LAI_130906.pdf). In Duitsland wordt gewerkt met kritische depositiewaarden. Nederland is echter de enige lidstaat die de kritische depositiewaarden hanteert als toetsingskader voor de beoordeling van 'significant effect'. In Duitsland zijn er geen voorbeelden genoemd van vergunningaanvragen die niet zijn gehonoreerd vanwege een te hoge toename van de stikstofdepositie op Natura 2000 gebieden. Tevens is er door geen van de landen gemeld dat er bezwaar of beroep (of vergelijkbaar) is aangetekend tegen verleende vergunningen om deze reden. In Duitsland poogt men problemen gebiedsgericht op te lossen in samenspraak met de betrokkenen. Een bezwaarprocedure wordt daar gezien als uiterst zwaar middel.

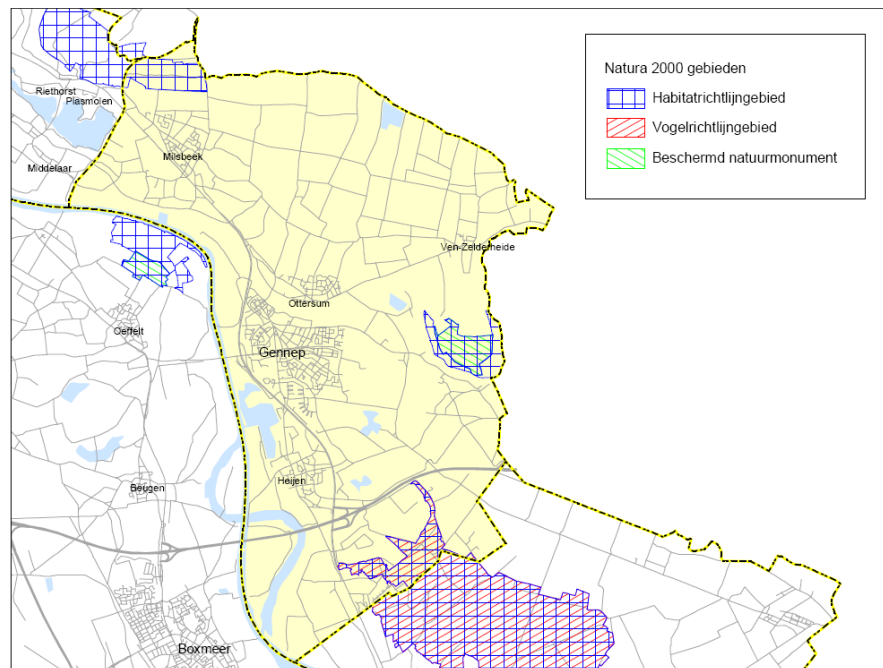
Het lijkt er dus op dat mogelijke toenames van stikstofdepositie op Duitse Natura 2000-gebieden anders worden beoordeeld dan aan Nederlandse zijde. In het planMER zal bij de modellering van depositie ook de verandering van stikstofdepositie op relevante Duitse Natura 2000-gebieden worden weergegeven. Deze modellering zal op dezelfde wijze als die voor de Nederlandse gebieden plaatsvinden.

De Passende Beoordeling geeft inzicht in de mogelijke significante gevolgen op de Natura 2000-gebieden en in hoeverre de kritische depositiewaarden worden overschreden. Het betreft een globale beoordeling op basis van de mogelijkheden die het bestemmingsplan gaat bieden.

Bij feitelijke realisatie van de plannen van ondernemers die willen uitbreiden/omschakelen dient, boven bepaalde drempelwaarden, een Besluit-MER procedure doorlopen te worden. In deze gevallen dient een Passende Beoordeling deel uit te maken van de m.e.r.-procedure. In deze Passende Beoordeling zullen de significante gevolgen van het initiatief op de Natura 2000-gebieden in kaart gebracht worden.

Afbeelding 2.3

Natura 2000-gebieden binnen de gemeente Genneep

BIJLAGE 1

Literatuurlijst

Reconstructieplan Noord- en Midden-Limburg (provincie Limburg, 2004).

Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL) (provincie Limburg, 2006)

Natuurbeschermingswet 1998 (ministerie LNV, 2005)

Uitspraak regionaal bedrijventerrein Twente, zaaknummer 200701994/1 (Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, 2008)

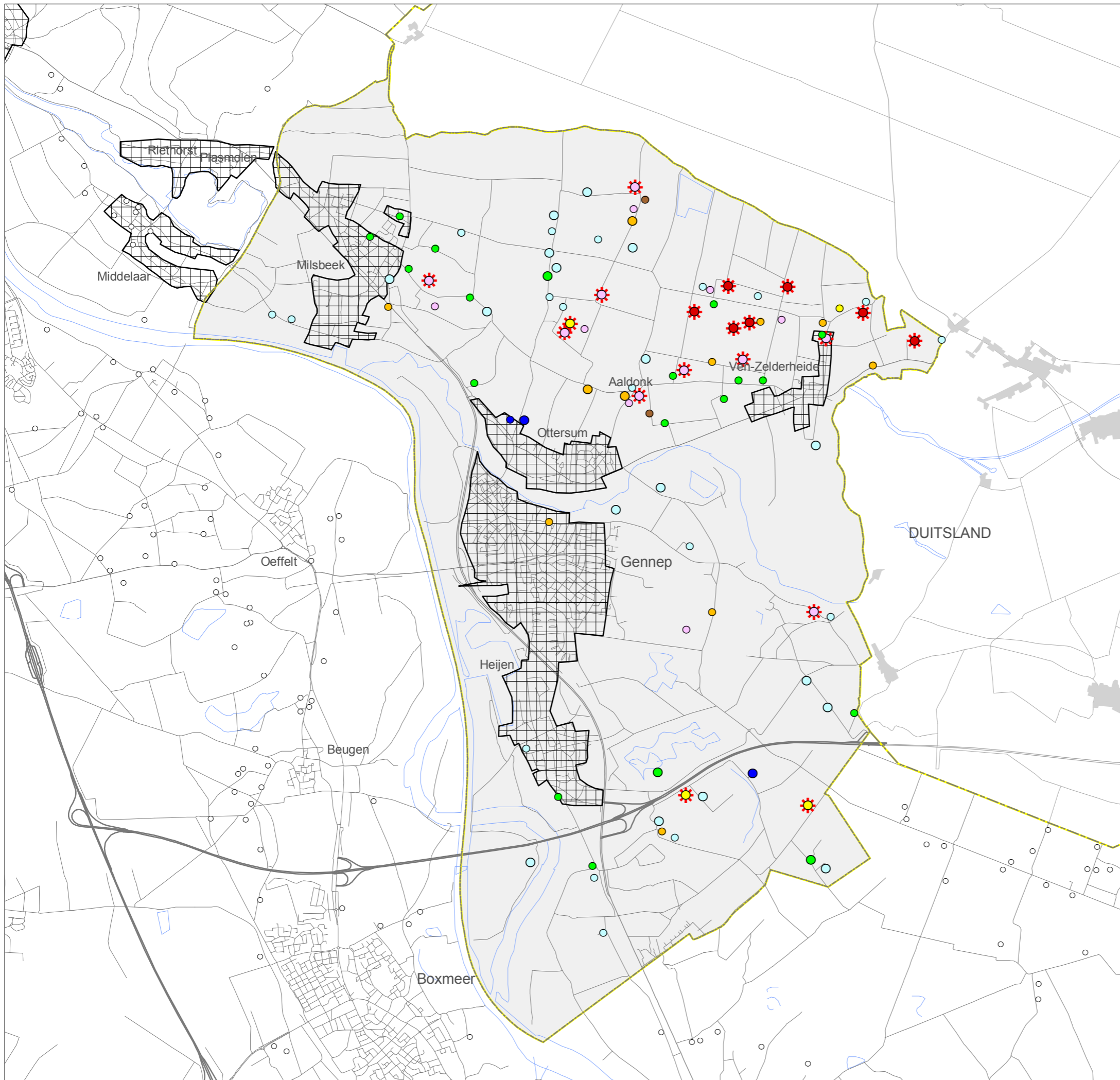
Handreiking milieueffectrapportage van plannen (planmer) (VROM, april 2006).

Monitoring veehouderij Noord- en Midden-Limburg (ARCADIS, 4 juli 2006)

www.lei.wur.nl/NL/statistieken/Land-+en+tuinbouwcijfers

BIJLAGE 2

Kaart veehouderijen in de gemeente Gennepe

Legenda

veehouderijbedrijven

- varkens
- kippen
- nertsen
- rundvee
- geiten
- gemengd
- paarden
- overig
- < 70 nge
- >= 70 nge
- ★ bedrijf met meer dan 70 nge iv
- buiten Genneep

voor geurhinder gevoelige objecten

- ⋮ voor geurhinder gevoelige objecten
- bebouwde kom

**Plan MER
Bestemmingsplan buitengebied
gemeente Genneep**

Veehouderij

opdrachtgever:
gemeente
Genneep

uitvoering

schaal: 500 0 500 1000 Meters

C01024.000049
9 maart 2009

COLOFON

NOTITIE REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU PLAN MER BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED GENNEP

OPDRACHTGEVER:

GEMEENTE GENNEP

STATUS:

Vrijgegeven

AUTEUR:

E. Boele

M. Fick

GECONTROLEERD DOOR:

S. van der Wee

VRIJGEGEVEN DOOR:

S. van der Wee

15 oktober 2009

074336769:0.2

ARCADIS NEDERLAND BV

Utopialaan 40-48

Postbus 1018

5200 BA 's-Hertogenbosch

Tel 073 6809 211

Fax 073 6144 606

www.arcadis.nl

Handelsregister

9036504

©ARCADIS. Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitzonderingen door de wet gesteld, mag zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbenden niets uit dit document worden veeelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, digitale reproductie of anderszins.